

**Informacja o sytuacji banków spółdzielczych
i zrzeszających w I półroczu 2016 r.**

**URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
WARSZAWA, październik 2016 r.**

Spis treści

1	Najważniejsze spostrzeżenia i wnioski	3
1.1	Banki spółdzielcze	3
1.2	Banki zrzeszające	5
2	Charakterystyka ogólna sektora banków spółdzielczych	6
2.1	Uczestnictwo w IPS	6
2.1.1	Minimum depozytowe oraz fundusze pomocowe	8
2.2	Sektor spółdzielczy na tle sektora bankowego	10
2.3	Udziałowcy i fundusz udziałowy	10
2.3.1	Możliwość zaliczenia funduszu udziałowego bilansowego do funduszy własnych	11
2.1	Zatrudnienie i placówki	12
2.2	Programy postępowania naprawczego	12
3	Banki spółdzielcze	13
3.1	Kredyty i inne należności banków spółdzielczych	13
3.1.1	Kredyty i inne należności od sektora niefinansowego	14
3.2	Instrumenty dłużne	15
3.3	Jakość należności od sektora niefinansowego	16
3.3.1	Podstawa tworzenia rezerw celowych oraz odpisy na należności zagrożone	17
3.4	Źródła finansowania działalności – depozyty banków spółdzielczych	19
3.5	Wyniki finansowe i efektywność	20
3.5.1	Efektywność	21
4	Banki zrzeszające	23
4.1	Kredyty i inne należności banków zrzeszających	24
4.1.1	Kredyty i inne należności od sektora niefinansowego	24
4.2	Instrumenty dłużne	25
4.3	Jakość należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego	25
4.4	Źródła finansowania działalności – depozyty banków zrzeszających	27
4.5	Wyniki finansowe i efektywność banków zrzeszających	28
4.5.1	Efektywność	29
5	Sytuacja płynnościowa – normy LCR	29
6	Fundusze własne	30
7	Spis wykresów	32
8	Spis tablic	33
9	Spis załączników	33

1 Najważniejsze spostrzeżenia i wnioski

Niniejsza informacja nie zawiera danych o SBRzR w Wołominie, w stosunku do którego sąd, w dniu 30 grudnia 2015 r., orzekł upadłość. Strata tego banku na koniec 2015r. (1,628 mld zł) przewyższała ponad 3-krotnie łączny wynik netto pozostałych banków spółdzielczych, co oznacza, że uwzględnienie danych o tym banku spowodowałoby poważne wypaczenie obrazu całego sektora.

1.1 Banki spółdzielcze

Institutionalne systemy ochrony

Liczba uczestników systemów ochrony ciągle rośnie. Spośród 560 banków spółdzielczych 432 banki na koniec grudnia 2015 było uczestnikami IPS (241 ze zrzeszenia BPS, 191 ze zrzeszenia SGB), a 128 pozostawało poza systemami ochrony instytucjonalnej).

Na datę sporządzenia niniejszej analizy, tj. na datę 27.09.2016 r. uczestnikami IPS były 464 spośród 560 działających banków spółdzielczych (267 w Zrzeszeniu BPS i 197 w Zrzeszeniu SGB). Poza IPS funkcjonowało 96 banków spółdzielczych.

Ze względów praktycznych w analizie posłużono się danymi o składzie i liczebności poszczególnych grup banków według stanu na 30 czerwca 2016 r. Wówczas uczestnikami IPS było 456 banków (197 w Zrzeszeniu SGB i 257 w Zrzeszeniu BPS), zaś 104 pozostawały poza IPS.

Banki spółdzielcze uczestniczące w IPS stanowią ponad 80% liczby wszystkich banków spółdzielczych oraz dysponują ponad 70% potencjału ekonomicznego tego sektora.

Wynik finansowy netto

Wynik finansowy netto banków spółdzielczych zmniejszył się w stosunku do I półrocza 2015 r. o 4,7% (do 355,4 mln zł). Stratę netto w łącznej kwocie 13,1 mln zł poniosło 6 banków.

Najsilniej na wzrost wyniku netto oddziaływały wynik odsetkowy i pozaodsetkowy oraz pozostałe przychody i koszty, czyli operacje jednorazowe, zaś saldo rezerw celowych najsilniej oddziaływało na jego zmniejszenie – przyrosło ono o 87,8% w stosunku do I półrocza 2015 r., co było głównym powodem zmniejszenia się wyniku netto.

Saldo rezerw celowych wzrosło zarówno w grupie banków uczestniczących w IPS, co związane jest z ustanowieniem w systemach ochrony instytucjonalnej minimalnych poziomów wyrezerwowania należności zagrożonych (w obydwu systemach po 30%), jak też w bankach poza IPS, przy czym 63,6% przyrostu salda w tej grupie przypada na 6 banków (każdy o sumie bilansowej powyżej 1 mld zł), z czego trzy podlegają postępowaniu naprawczemu.

Koszty operacyjne wzrosły w stosunku do I półrocza 2015 r. o 0,3%. Trzeba zauważyć, że stało się to głównie w bankach uczestniczących w IPS (w IPS BPS o 0,8%, w IPS SGB o 0,9%). Natomiast w bankach poza IPS zmniejszyły się o 1,2%. Niemniej, w bankach tych, o tyle samo zmniejszył się wynik działalności bankowej.

Wynik działalności bankowej zwiększył się o 2,5%, czyli rósł szybciej niż koszty operacyjne, spowodowało to poprawę wskaźnika C/I.

W przypadku wyniku odsetkowego najsilniej na jego wzrost oddziaływały operacje z osobami prywatnymi, przy czym 86,8% przyrostu spowodowane było zmniejszeniem kosztów odsetkowych, czyli oprocentowania depozytów.

Trzeba też zwrócić uwagę na wzrost wyniku odsetkowego od rolników indywidualnych, tym bardziej, że 94,9% przyrostu spowodowane było wzrostem przychodów odsetkowych.

Należności od sektora niefinansowego

Należności banków spółdzielczych od sektora niefinansowego wzrosły w ciągu I półrocza 2016 r. o 3,4%, do 61,5 mld zł (w całym sektorze bankowym o 3,6%).

Najsilniej rosną należności od osób prywatnych. Jest to zjawisko obserwowane od dłuższego czasu, świadczące o zwiększającym się zainteresowaniu banków spółdzielczych tym rynkiem. Banki te wciąż jednak zainteresowane są przede wszystkim finansowaniem działalności gospodarczej (kredyty na ten cel stanowią ok. 75% należności od sektora niefinansowego).

Kredyty mieszkaniowe stanowiły 54,8% kredytów dla osób prywatnych. Ich saldo wynosiło w czerwcu 2016 r. 7,9 mld zł (12,8% kredytów od sektora niefinansowego), z czego zaledwie 12,9 mln zł było denominowanych w walutach obcych, w tym 446,9 tys. zł denominowanych w CHF.

Jakość należności banków spółdzielczych od sektora niefinansowego w I półroczu 2016 r. nie zmieniła się istotnie w stosunku do grudnia 2015 r. – udział należności zagrożonych w należnościach ogółem brutto zwiększył się z 6,8% w grudniu 2015 r. do 7,0% w czerwcu 2016 r.

Relacja odpisów do należności zagrożonych (liczona wg zasad PSR) wzrosła nieznacznie z 28,2% do 28,4%.

Depozyty

Depozyty w bankach spółdzielczych wzrosły w stosunku do grudnia 2015 r. o 6,3%, do 100,0 mld zł (w sektorze bankowym o 4,8%). W trakcie roku poziom depozytów ulegał istotnym wahaniom. Ich zmienność jest w bardzo dużym stopniu zdeterminowana zmianami poziomów depozytów osób prywatnych.

Nadwyżka depozytów nad kredytami jest lokowana w bankach zrzeszających oraz w instrumentach dłużnych, niemniej wobec niskich stóp procentowych działalność ta przynosiła mniejsze przychody niż w latach ubiegłych, co miało bezpośredni wpływ na wyniki banków spółdzielczych.

Baza kapitałowa

Fundusze własne banków spółdzielczych wzrosły o 4,8% (do 11,0 mld zł) w stosunku do grudnia 2015 r. (w całym sektorze bankowym fundusze własne wzrosły o 6,3%). Wyrażone w euro wzrosły o 0,9% (do 2,5 mld euro).

Łączny współczynnik kapitałowy banków spółdzielczych wyniósł 17,4% (wobec 15,9% w grudniu 2015 r.), zaś współczynnik Tier I wyniósł 15,9%, wobec 14,8% w grudniu 2015 r.

Przyrost współczynnika wypłacalności nastąpił głównie w bankach IPS z powodu zmniejszenia wag ryzyka do 0% w przypadku zaangażowań wewnątrz IPS. Ekspozycje tego rodzaju zmniejszyły wartość ekspozycji ważonych ryzykiem w bankach spółdzielczych będących uczestnikami IPS o 4,1 mld zł, co odpowiada zmniejszeniu wymogu kapitałowego o 331,7 mln zł.

Kapitał Tier 1 stanowił w bankach spółdzielczych 93,4% funduszy własnych.

1.2 Banki zrzeszające

Wynik finansowy netto

Banki zrzeszające osiągnęły na koniec I półrocza 2016 r. zysk netto w kwocie 153,4 mln zł, przy czym w I półroczu 2015 r. ich zysk netto wyniósł 3,5 mln zł.

Podstawową przyczyną tak dużego wzrostu było otrzymanie przez obydwie banki ekwiwalentu finansowego wynikającego z posiadanego udziału w Visa Europe w łącznej kwocie 200,1 mln zł brutto, zaś netto 162,6 mln zł, który został wypłacony członkom tej organizacji w związku z przejęciem Visa Europe przez Visa Inc.

Należności od sektora niefinansowego

Należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego zmniejszyły się w stosunku do grudnia 2015 r. o 2,1%, do 11,5 mld zł.

Podobnie, jak w przypadku banków spółdzielczych, najszybciej rosną należności od osób prywatnych. Przede wszystkim są to kredyty mieszkaniowe, stanowiące 77,7% kredytów dla tych osób (w tym 0,6% kredytów walutowych, tj. równowartość 7,7 mln zł; brak kredytów w CHF).

Należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego odznaczają się dużo gorszą jakością niż banków spółdzielczych. Udział należności ze stwierdzoną utratą wartości w należnościach ogółem zwiększył się z 24,4% w grudniu 2015 r. do 25,4% w czerwcu 2016 r.

Poziom wyrezerwowania należności ze stwierdzoną utratą wartości był zbliżony do średniego poziomu w bankach spółdzielczych i wynosił 30,6%, przy czym różnice pomiędzy obydwojema bankami były niewielkie.

Depozyty

Depozyty w bankach zrzeszających zwiększyły się w stosunku do grudnia 2015 r. o 3,2%, do 30,0 mld zł. Główną przyczyną wzrostu były depozyty bieżące banków zrzeszonych.

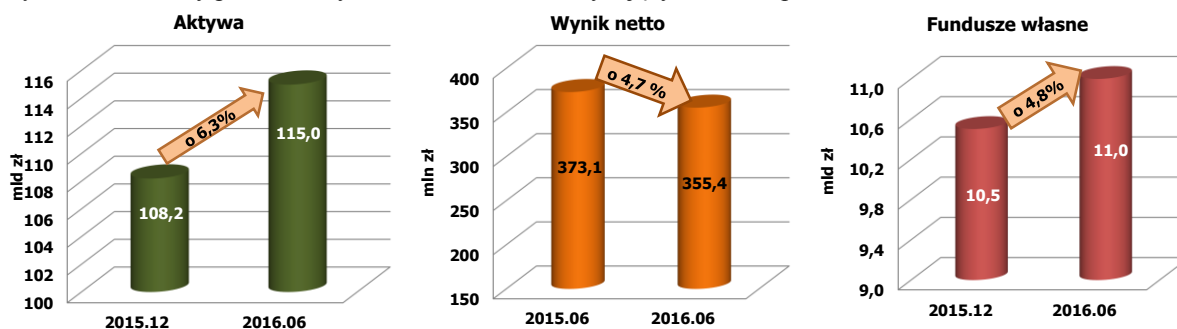
Baza kapitałowa

Fundusze własne banków zrzeszających w czerwcu 2016 r. były wyższe o 8,1% niż w grudniu 2015 r. i wyniosły 1,7 mld zł. Wyrażone w euro wzrosły o 4,1%, do 378,9 mln euro. Kapitał Tier I stanowił 67,1% funduszy własnych (69,2% w grudniu 2015 r.).

2 Charakterystyka ogólna sektora banków spółdzielczych

Na koniec czerwca 2016 r. działało 560 banków spółdzielczych, z czego 356 było zrzeszonych w BPS SA w Warszawie, a 202 w SGB-Banku SA w Poznaniu. Poza zrzeszeniami działa Krakowski Bank Spółdzielczy. Bank Spółdzielczy w Brodnicy wypowiedział umowę zrzeszenia.

Wykres 2.1 Zmiany podstawowych wielkości charakteryzujących banki spółdzielcze

Tabl. 2.1 Wybrane wskaźniki banków spółdzielczych na koniec 2015 r. i I półrocza 2016 r.

	ROA (%)	ROE (%)	C/I (%)	aktywa / zatrudnienie (tys. zł)	wynik finansowy netto / zatrudnienie (tys. zł)	koszty pracy / zatrudnienie (tys. zł)	Współczynnik kapitałowy (%)	Współczynnik Tier I (%)	udział należności zagrożonych w należnościach od sektora finansowego (%)	poziom wyzerwowania należności z utratą wartości od sektora niefinansowego (%)	relacja kredyty / depozyty - sekt. niefinans. (%)
2015	0,4	4,2	76,5	3382,1	13,9	62,3	15,9	14,8	6,8	29,9	68,4
2016.06	0,6	6,5	70,3	3625,7	22,4	61,8	17,4	16,2	7,0	30,0	67,9

Niższe wskaźniki efektywnościowe w 2015 r. niż w I półroczu 2016 r. związane były przede wszystkim z wypłatami z tytułu FOŚG w 2015 r. Natomiast poprawa współczynników kapitałowych w I półroczu 2016 r. związana była głównie z dwoma czynnikami:

- obniżeniem wymogu kapitałowego dla banków uczestniczących w IPS, spowodowanego obniżeniem wag ryzyka dla ekspozycji wewnątrz systemu ochrony z 20% do 0%.
- przeznaczeniem przez 551 banków 95,5% zysku do podziału za 2015 r. na fundusze własne (tj. na fundusz zasobowy, fundusz rezerwowy oraz fundusz ogólnego ryzyka).

Stratę netto w łącznej kwocie 13,1 mln zł poniosło 6 banków.

2.1 Uczestnictwo w IPS

Spośród 560 banków spółdzielczych 456 banków na koniec czerwca 2016 r. było uczestnikami IPS (259 ze zrzeszenia BPS, 197 ze zrzeszenia SGB), a 104 pozostawało poza systemami ochrony instytucjonalnej).

Tabl. 2.2 Liczba banków według przynależności do IPS oraz zrzeszeń banków – stan na 30 czerwca 2016 r.

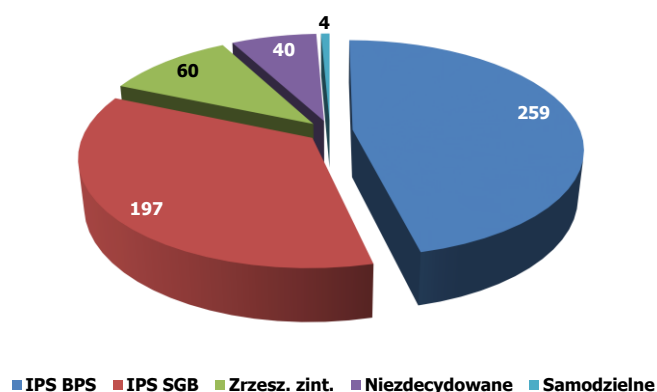
	IPS BPS	IPS SGB	Zrzeszenie zintegrowane ¹	Niezdecydowane	Samodzielne	Razem
Zrzeszenie BPS	259	0	59	36	3 ²	357
Zrzeszenie SGB	0	197	1	4	0	202
Niezrzeszony	0	0	0	0	1	1
Razem	259	197	60	40	4	560

Na datę sporządzenia niniejszej analizy, tj. na datę 27.09.2016 r. uczestnikami IPS było 464 spośród 560 działających banków spółdzielczych (267 w Zrzeszeniu BPS i 197 w Zrzeszeniu SGB). Poza IPS funkcjonowało 96 banków spółdzielczych.

Banki deklarujące samodzielną działalność zobowiązane są do przedstawienia strategii swojego działania jako banki samodzielne. Strategia ta wymaga akceptacji przez Komisję Nadzoru Bankowego.

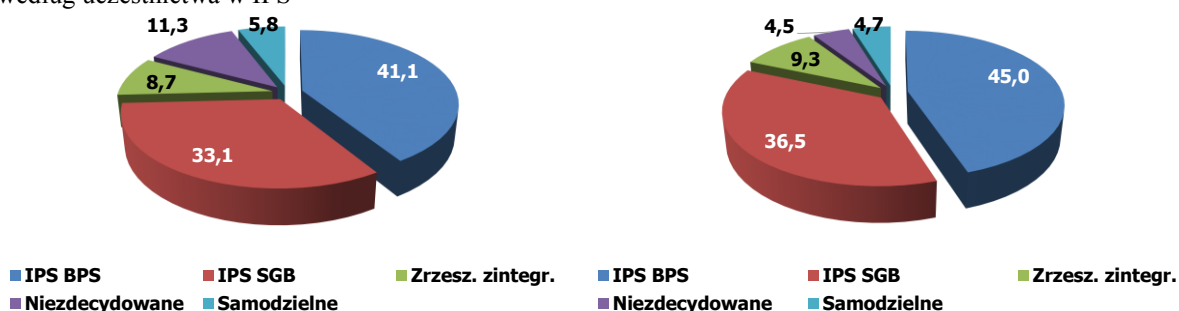
Trzeba też zwrócić uwagę na to, że tylko jeden bank spółdzielczy funkcjonuje obecnie w pełni poza strukturami zrzeszeń (KBS w Krakowie). Spośród pozostałych trzech, dwa nie złożyły wypowiedzenia umowy zrzeszenia, zaś wszystkie muszą uzyskać odpowiednie zgody KNF.

Wykres 2.2 Banki spółdzielcze według przynależności do IPS – stan na 30 czerwca 2016 r.

Banki uczestniczące w IPS stanowiły w czerwcu 2016 r. 81,4% liczby wszystkich banków spółdzielczych i, jak pokazują poniższe wykresy, dysponują ponad 70% potencjału tego sektora.

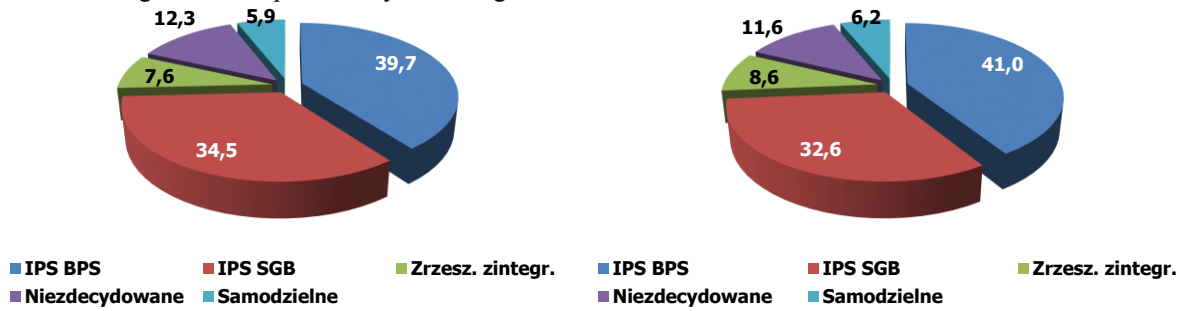
Wykres 2.3 Udział w aktywach (po lewej stronie) i wyniku finansowym netto sektora banków spółdzielczych według uczestnictwa w IPS

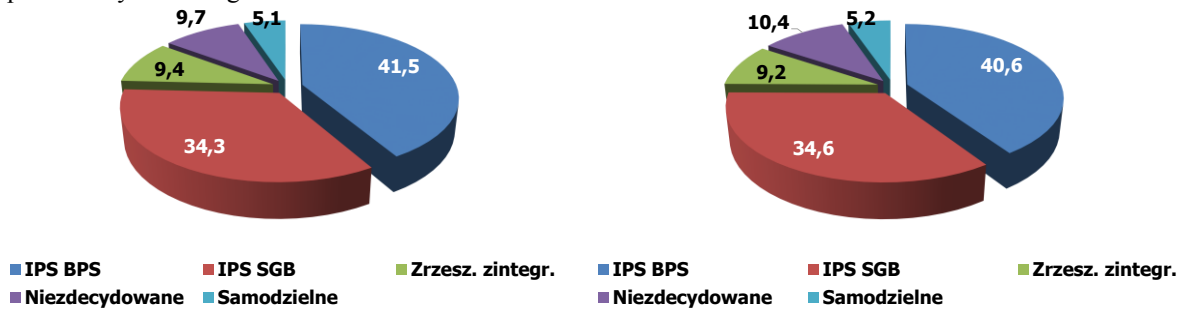
¹ Banki deklarujące przystąpienie do takiego zrzeszenia.

² Banki deklarujące zamiar samodzielnej działalności.

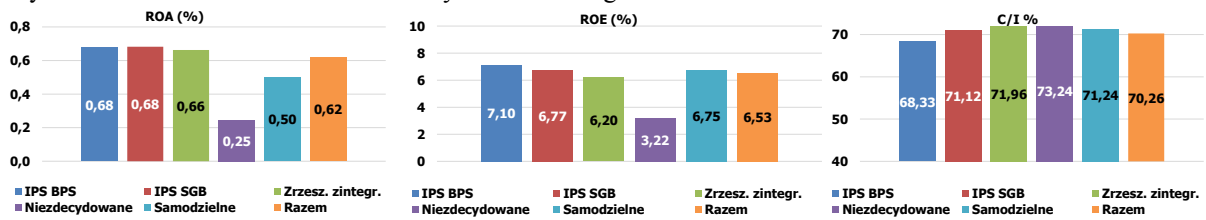
Wykres 2.4 Udział w należnościach od sektora niefinansowego (po lewej stronie) i depozytów sektora niefinansowego banków spółdzielczych według uczestnictwa w IPS

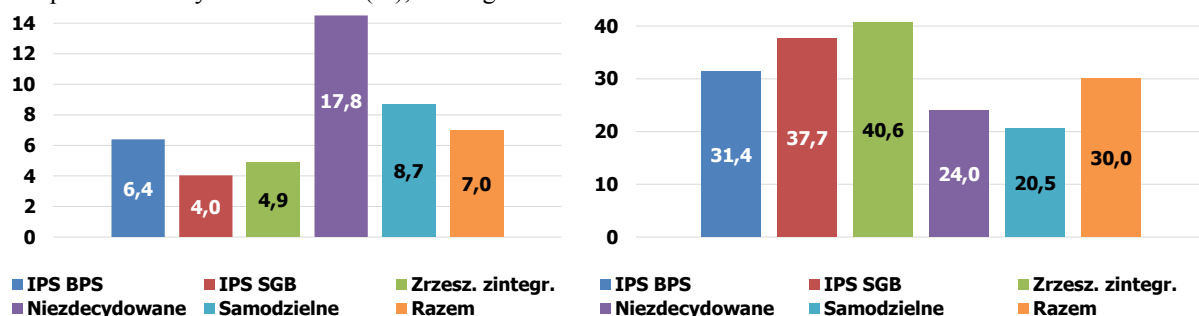
Wykres 2.5 Udział w funduszach własnych (po lewej stronie) i w zatrudnieniu w sektorze banków spółdzielczych według uczestnictwa w IPS

Wykres 2.6 Podstawowe wskaźniki efektywności według uczestnictwa w IPS

Wykres 2.7 Udział należności z utratą wartości w należnościach od sektora niefinansowego (po lewej stronie) oraz poziom ich wyrezerwowania (%), według uczestnictwa w IPS.

W przypadku banków zakwalifikowanych do grup: „Niezdecydowane” oraz „Samodzielne” zwraca uwagę zarówno niższa, od przeciętnej, jakość należności, jak i niższy poziom wyrezerwowania tych należności.

2.1.1 Minimum depozytowe oraz fundusze pomocowe

Uczestnicy IPS dysponują już stosunkowo dużymi środkami zgromadzonymi na rachunkach depozytu obowiązkowego w bankach zrzeszających oraz funduszami pomocowymi. Celem

depozytu obowiązkowego jest zabezpieczenie płynności uczestników IPS, zaś funduszu pomocowego wsparcie w przypadku trudnej sytuacji ekonomicznej, w tym w obszarze adekwatności kapitałowej.

Wartość depozytu obowiązkowego banków zrzeszonych w BPS SA wynosiła na koniec czerwca 2016 r. 4,1 mld zł, w tym depozyt obowiązkowy banków spoza IPS 0,8 mld zł. Część banków zrzeszonych, nie będących uczestnikami IPS, nie utrzymywała depozytu obowiązkowego. Łącznie, wartość depozytu obowiązkowego banków spółdzielczych IPS BPS oraz samego BPS SA wynosi 3,7 mld zł.

Kwota depozytu obowiązkowego w IPS BPS obliczana jest jako iloczyn podstawy tworzenia rezerwy obowiązkowej i liczby 0,09.

Wartość depozytu obowiązkowego utrzymywanego przez banki spółdzielcze IPS SGB oraz SGB-Banku SA wyniosła 1,4 mld zł.

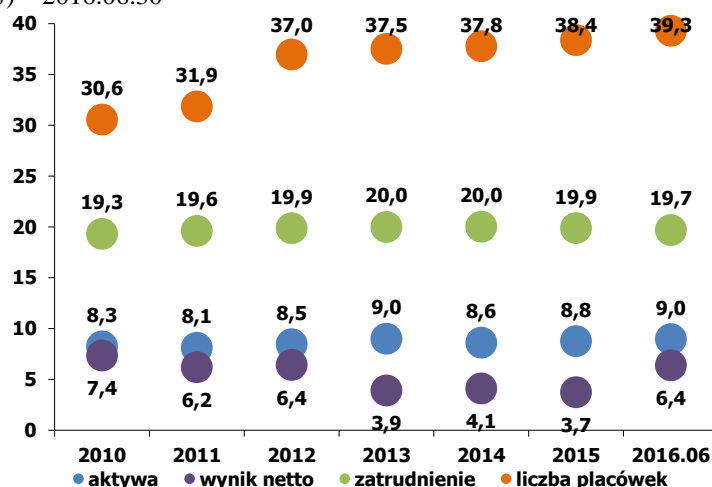
Kwota depozytu obowiązkowego w IPS SGB, tzw. minimum depozytowe IPS SGB tworzone jest jako suma 4,95% średniej kwoty depozytów podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych oraz samorządowych zgromadzonych w banku oraz 0,05% średniej kwoty kredytów sektora niefinansowego udzielonych przez dany bank. Średnia obliczana jest jako średnia arytmetyczna stanów z końca każdego z 12 miesięcy.

Kwota funduszu pomocowego w IPS BPS wynosi 310,3 mln zł, w IPS SGB 242,2 mln zł.

2.2 Sektor spółdzielczy na tle sektora bankowego

Sektor spółdzielczy ma dość stabilny udział w rynku bankowym wyjąwszy udział w wyniku netto. Jego poważne spadki w 2013 r. i 2014 r. wynikały ze strat BPS SA w tych latach oraz zmniejszenia się wyników banków spółdzielczych. Zmniejszenie udziału w 2015 r. spowodowane było głównie dużą stratą jednego z największych banków spółdzielczych – pokrytą w ciągu I półrocza 2016 r. Natomiast w I półroczu 2016 r. przyrost udziału spowodowany był przede wszystkim otrzymaniem przez obydwie banki zrzeszające ekwiwalentu finansowego wynikającego z posiadanego udziału w Visa Europe w łącznej kwocie 200,1 mln zł brutto, zaś netto 162,6 mln zł, który został wypłacony członkom tej organizacji w związku z przejęciem Visa Europe przez Visa Inc.

Wykres 2.8 Udziały sektora spółdzielczego (banki spółdzielcze i zrzeszające) w podstawowych wielkościach sektora bankowego (%) – 2016.06.30³

2.3 Udziałowcy i fundusz udziałowy

W czerwcu 2016 r. liczba udziałowców banków wyniosła 989 266 osób, w tym 985 948 to osoby fizyczne. Od momentu pierwszego badania ankietowego, tj. od marca 2012 r., zmalała o 78 936 osób, w tym o 78 224 osób fizycznych.

Fundusz udziałowy opłacony (bilansowy, nie pomniejszony o amortyzację) zmniejszył się o 159,8 mln zł w stosunku do grudnia 2013 r. (od 1 stycznia 2014 r. zaczęło obowiązywać rozporządzenie CRR). Jest to negatywny trend, który powinien zostać zatrzymany. Komisja ma nad tym zjawiskiem częściową kontrolę, ponieważ zmniejszenie funduszy własnych wymaga uzyskania zgody KNF, niemniej – zgodnie z CRR – w przypadku funduszu udziałowego dotyczy to tylko funduszu pozyskanego do końca 2011 r. Fundusz udziałowy opłacony po 2011 r. nie zalicza się do funduszy własnych i może być wypłacany bez zgody KNF. Oznacza to różne traktowanie właścicieli banku spółdzielczego.

Należy zwrócić uwagę na to, że jako przyczynę pomniejszania się funduszu udziałowego banki występujące o zgodę na pomniejszenie lub te, które część wyniku przeznaczają na dywidendę, wskazują zmiany regulacyjne dotyczące tego składnika funduszy, tj. aktualny brak możliwości zaliczenia funduszu udziałowego do funduszy własnych, spodziewaną możliwość zakazu

³ Wzrost udziału liczby placówek wynika z faktu, że PKO BP SA od 2012 r. nie sprawozdaje liczby placówek innych niż oddziały.

wypłaty udziałów zaliczonych do funduszy własnych, czy ograniczenia wynikające z polityki dywidendowej.

Fundusz udziałowy bilansowy banków spółdzielczych wyniósł w czerwcu 2016 r. 579,2 mln zł, natomiast zaliczony do funduszy podstawowych Tier 1 wyniósł 312,4 mln zł, tj. 53,9% funduszu bilansowego. Gdyby fundusz bilansowy był zaliczany w całości do funduszy własnych, to łączny współczynnik kapitałowy wyniósłby w czerwcu 2016 r. 17,8%, a nie 17,4%.

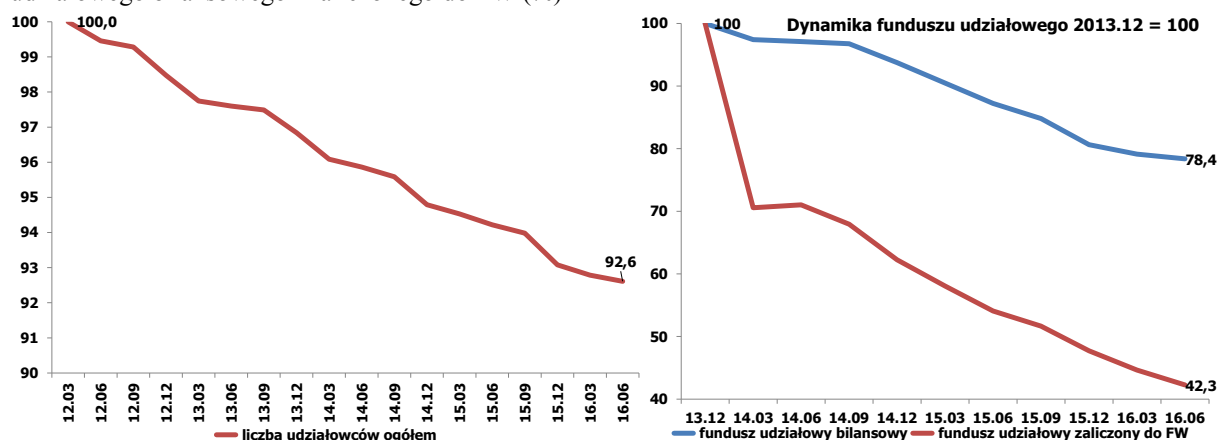
2.3.1 Możliwość zaliczenia funduszu udziałowego bilansowego do funduszy własnych

W dniu 30 czerwca 2016 r. Prezydent RP podpisał ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Art. 351 ustawy zmienił art. 10c ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających w taki sposób, że katalog przesłanek, na podstawie których zarząd banku spółdzielczego będzie uprawniony do wstrzymania albo ograniczenia zwrotu wpłat na udziały staje się otwarty, co oznacza spełnienie warunków umożliwiających jego notyfikację w Europejskim Urzędzie Nadzoru Bankowego. UKNF uruchomił już procedurę notyfikacji. Przypomnieć trzeba, że możliwość wstrzymania albo ograniczenia zwrotu wpłat na udziały będzie dotyczyła tylko tych banków spółdzielczych, które dokonają odpowiednich zmian w swoich statutach. Po zatwierdzeniu zmian w statutach, bilansowy fundusz udziałowy opłacony do dnia 28 czerwca 2013 r. stanie się częścią funduszy podstawowych Tier 1 i nie będzie podlegał amortyzacji. Zaliczenia udziałów objętych i opłaconych po 28 czerwca 2013r. do funduszy własnych banku spółdzielczego będzie wymagało zgody KNF. Po zaliczeniu udziały te również nie będą amortyzowane.

Przywrócenie funduszu udziałowego jako składnika kapitału CET1 umożliwi KNF żądanie dokapitalizowania banku spółdzielczego w zakresie najtrwalszych funduszy.

Do chwili obecnej brak takiego rozwiązania prawnego jest jedną z głównych przyczyn niekorzystnych zmian w zakresie funduszu udziałowego.

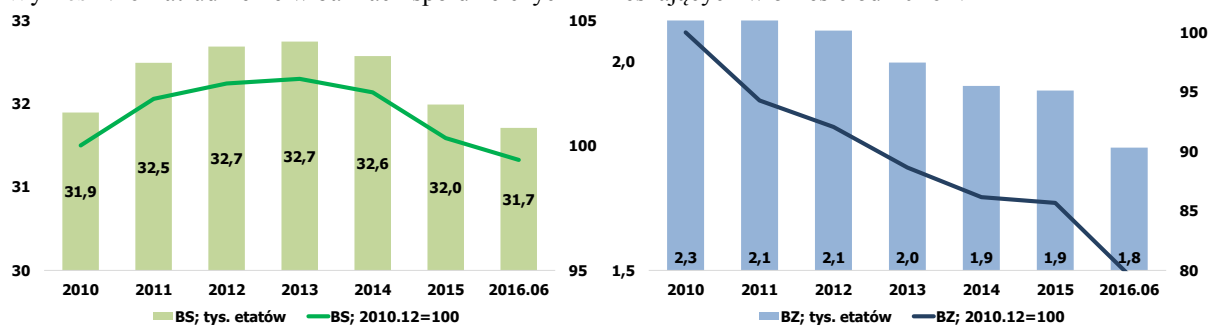
Wykres 2.9 Dynamika liczby udziałowców – osób fizycznych – banków spółdzielczych oraz funduszu udziałowego bilansowego i zaliczonego do FW (%)

2.1 Zatrudnienie i placówki

Zatrudnienie w bankach spółdzielczych i zrzeszających powoli zmniejsza się (w bankach spółdzielczych począwszy od 2013 r.) i zjawisko to nosi znamiona stałego trendu. W czerwcu 2016 r. w stosunku do grudnia 2015 r. zatrudnienie w bankach spółdzielczych było mniejsze o 0,9% (o 279 etatów; spadło do 31 712 etatów). Przeciętne zatrudnienie wyniosło 56,6 etatu.

Wykres 2.10 Zatrudnienie w bankach spółdzielczych i zrzeszających w okresie od 2010 r.

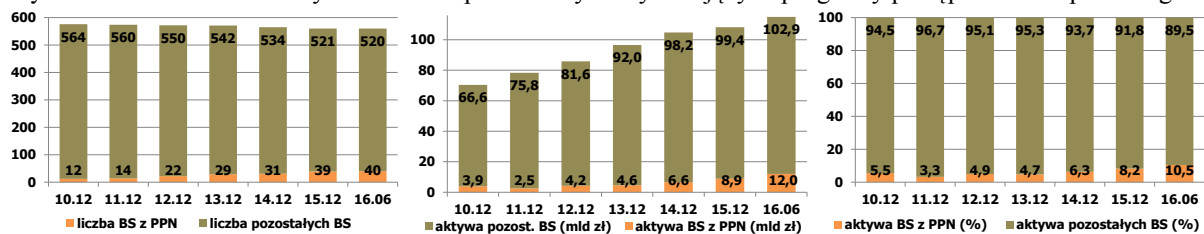

W czerwcu 2016 r. liczba placówek (łącznie z centralami) była mniejsza o 70 w porównaniu do grudnia 2015 r. (wyniosła 4 659). Przeciętne zatrudnienie w centralach wyniosło 26,6 etatu, zaś w pozostałych placówkach 4,1 etatu.

Placówki banków spółdzielczych (łącznie z centralami) stanowią 39,3% liczby placówek bankowych w Polsce. Tak wysoki udział tłumaczy częściowo wysoki wskaźnik C/I w bankach spółdzielczych.

2.2 Programy postępowania naprawczego

Wykres 2.11 Liczba oraz aktywa banków spółdzielczych wykonujących programy postępowania naprawczego

Liczba banków spółdzielczych zobowiązanych do realizacji programów postępowania naprawczego wzrosła o 1 w stosunku do grudnia 2015 r. i wyniosła w końcu czerwca 40. Spośród banków podlegających postępowaniu naprawczemu w 2015 r. 4 zakończyły jego wykonywanie 31 grudnia 2015 r., zaś kolejnych 5 zostało w I półroczu 2016 r. zobowiązanych do jego rozpoczęcia.

3 Banki spółdzielcze

Suma bilansowa banków spółdzielczych wzrosła w stosunku do grudnia 2015 r. o 6,3% (o 6,8 mld zł), do 115,0 mld zł (suma bilansowa całego sektora bankowego wzrosła o 4,0%).

Podstawowymi zmianami po stronie pasywów były:

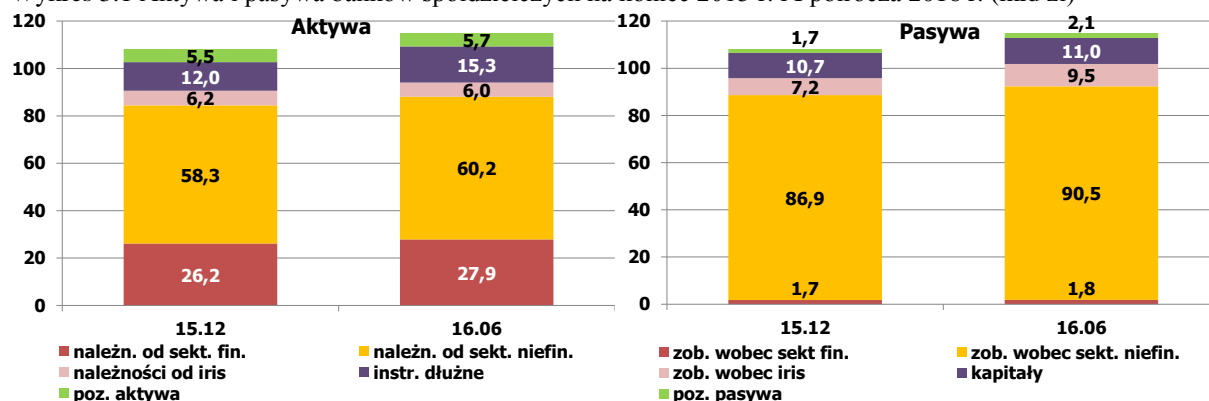
- wzrost zobowiązań wobec sektora niefinansowego o 3,6 mld zł;
- wzrost zobowiązań wobec sektora rządowego i samorządowego o 2,3 mld zł;
- wzrost pozostałych pasywów o 0,5 mld zł;
- wzrost kapitałów o 0,3 mld zł;
- wzrost zobowiązań wobec sektora finansowego o 0,1 mld zł.

Zmiany w pasywach związane były z następującymi zmianami po stronie aktywów:

- przyrostem instrumentów dłużnych i kapitałowych o 3,2 mld zł, (bony pieniężne NBP wzrost o 3,1 mld zł, obligacje SP o 0,1 mld zł);
- przyrostem należności od sektora niefinansowego o 1,9 mld zł;
- przyrostem należności od sektora finansowego o 1,7 mld zł;
- wzrostem pozostałych aktywów o 0,1 mld zł.
- zmniejszeniem należności od sektora rządowego i samorządowego o 0,2 mld zł.

Najszybciej rosnącą pozycją po stronie aktywów są instrumenty dłużne. Wskazywałoby to, z jednej strony na trudności w ulokowaniu przyrostu pasywów w działalność kredytową, zaś z drugiej na potrzebę zabezpieczenia płynności, zwłaszcza w przypadku banków nie przewidujących – przynajmniej na razie – przystąpienia do instytucjonalnych systemów ochrony. Według stanu na dzień sporządzenia niniejszej informacji, tj. na dzień 27.09.2016 r., poza IPS funkcjonowało 96 spośród 560 banków spółdzielczych.

Wykres 3.1 Aktywa i pasywa banków spółdzielczych na koniec 2015 r. i I półrocza 2016 r. (mld zł)

3.1 Kredyty i inne należności banków spółdzielczych

Należności banków spółdzielczych od trzech sektorów (finansowego, niefinansowego oraz rządowego i samorządowego) wzrosły o 3,8% w stosunku do grudnia 2015 r., z 91,8 mld zł do 95,3 mld zł.

Tabl. 3.1 Banki spółdzielcze – struktura i dynamika kredytów i innych należności brutto ogółem oraz udział należności zagrożonych brutto

	Kredyty i inne należności (mld zł)		Struktura i dynamika należności brutto (%)			Należności zagrożone brutto (%)				
						udział należności zagrożonych		struktura należności zagrożonych		dynamika 15.12=100
	15.12	16.06	15.12	16.06	dynamika 15.12=100	15.12	16.06	15.12	16.06	
monetarne instytucje fin.	25,8	27,4	28,1	28,8	106,2	0,0	0,0	0,0	0,0	X
pozostałe instytucje fin.	0,3	0,4	0,4	0,5	138,7	13,7	10,7	1,1	1,1	108,3
sektor niefinansowy	59,5	61,5	64,8	64,5	103,4	6,8	7,0	98,8	98,7	106,1
sektor samorządowy	6,2	5,9	6,7	6,2	96,3	0,1	0,2	0,1	0,2	171,9
sektor rządowy i FUS	0,0	0,0	0,0	0,0	135,1	0,0	0,0	0,0	0,0	X
Razem	91,8	95,3	100,0	100,0	103,8	4,5	4,6	100,0	100,0	106,2

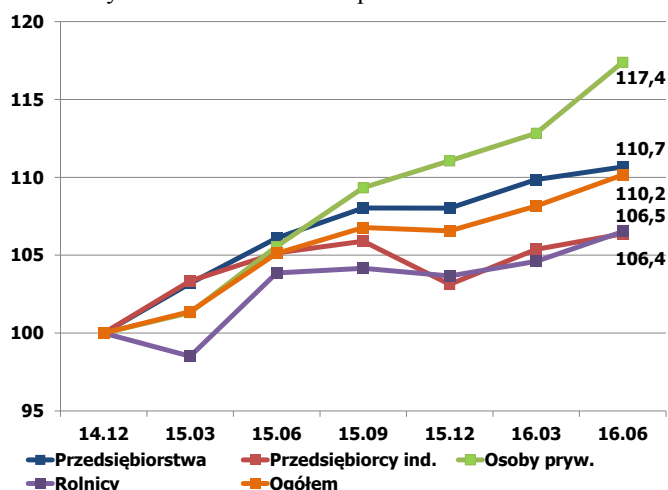
Zauważyć trzeba, że należności zagrożone w portfelu kredytów i innych należności sektora niefinansowego stanowiły 98,7% wszystkich należności zagrożonych całego portfela kredytowego i ich struktura nie uległa zmianie. Jednocześnie dynamika należności zagrożonych wyprzedzała dynamikę należności ogółem (106,2% wobec 103,8%).

Dane dotyczące należności zagrożonych za grudzień 2015 r. w Tabl. 3.1 zmieniły się w stosunku do danych podawanych w analogicznej tablicy w analizie za rok 2015 i za I kw. 2016 r. Spowodowane to było korektami sprawozdań za grudzień 2015 r. jednego z największych banków spółdzielczych, będących następstwem przeklasyfikowań części należności od pozostałych instytucji finansowych oraz od sektora niefinansowego, zaleconych przez inspekcję.

3.1.1 Kredyty i inne należności od sektora niefinansowego

Należności banków spółdzielczych od sektora niefinansowego wzrosły w ciągu I półrocza 2016 r. o 3,4%, do 61,5 mld zł (w całym sektorze bankowym o 3,6%).

Wykres 3.2 Banki spółdzielcze – dynamika należności od podmiotów sektora niefinansowego, 2014.12 = 100

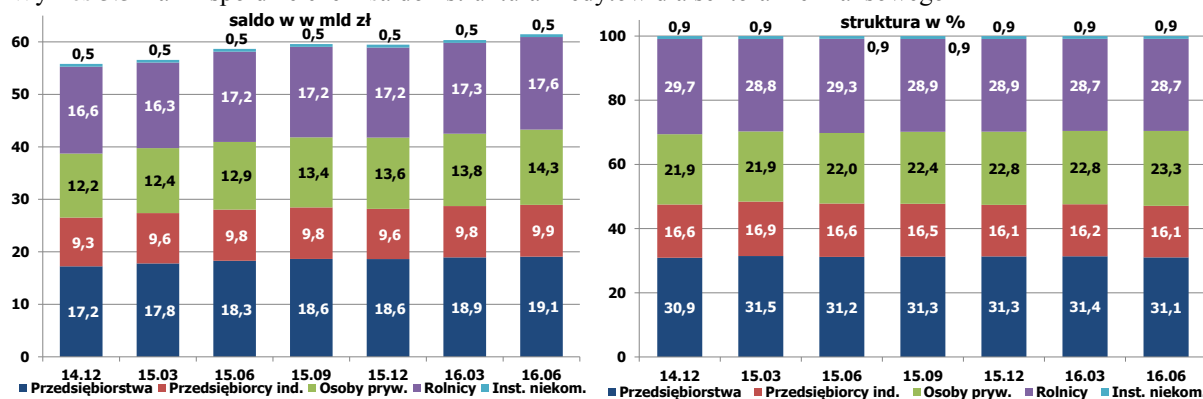

Najsilniej rosną należności od osób prywatnych. Jest to zjawisko obserwowane od dłuższego czasu, świadczące o zwiększającym się zainteresowaniu banków spółdzielczych tym rynkiem. Banki te wciąż jednak zainteresowane są przede wszystkim finansowaniem działalności gospodarczej (kredyty na ten cel stanowią ok. 75% należności od sektora niefinansowego). Na taką strukturę kredytów wpływ niewątpliwie ma tradycja tych banków – zostały utworzone właśnie w celu finansowania działalności rolników i rzemieślników.

Trzeba jeszcze dodać, że 54,8% kredytów dla osób prywatnych to kredyty mieszkaniowe. Ich saldo wynosiło w czerwcu 2016 r. 7,9 mld zł (12,8% kredytów od sektora niefinansowego), z czego zaledwie 12,9 mln zł było denominowanych w walutach obcych, w tym 446,9 tys. zł denominowanych w CHF.

Jeśli sądzić po strukturze podmiotowej kredytów dla sektora niefinansowego (brak danych sprawozdawczych o ilości kredytów), banki spółdzielcze nie są odpowiednio przygotowane do masowej obsługi klientów, która zapewniłaby temu sektorowi, jako całości, silną pozycję na rynku. Jedną z przyczyn należy upatrywać w fakcie, że zrzeczenia nie dopracowały się modeli scoringowych, pozwalających na uproszczenie stosowanych przez uczestników zrzeczenia procedur kredytowych dla osób fizycznych.

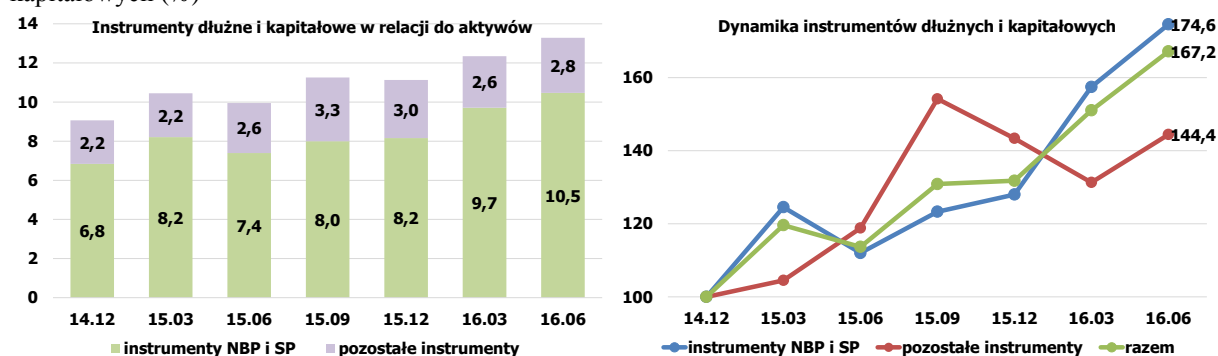
Wykres 3.3 Banki spółdzielcze – saldo i struktura kredytów dla sektora niefinansowego

3.2 Instrumenty dłużne

Instrumenty dłużne w bankach spółdzielczych (również w bankach zrzeszających) – zwłaszcza bony NBP i obligacje SP – pełnią głównie rolę zabezpieczenia płynności. Niemniej na ich poziom w relacji do aktywów wyraźny wpływ ma również sytuacja banku zrzeszającego i, prawdopodobnie, popyt na kredyt w terenie działania zrzeszonych banków spółdzielczych. Banki zrzeszone w BPS SA posiadają kilkakrotnie więcej instrumentów dłużnych – w relacji do aktywów – niż banki zrzeczenia SGB. Pokazuje to wykres 3.5 poniżej.

Wykres 3.4 Banki spółdzielcze – dynamika (2014.12 = 100) oraz udział w aktywach instrumentów dłużnych i kapitałowych (%)

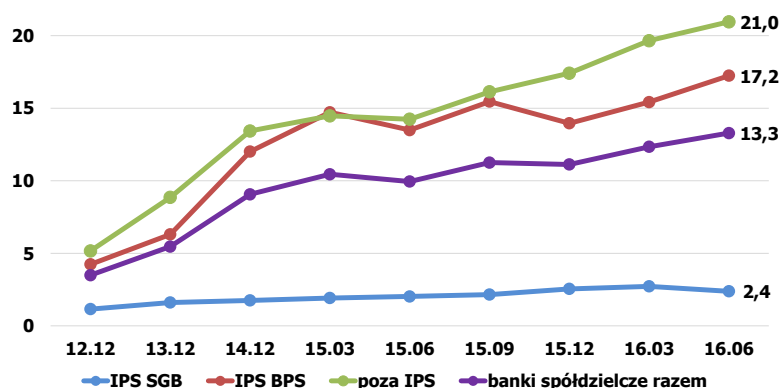
Udział instrumentów dłużnych w aktywach banków zrzeszonych w BPS SA zaczął rosnąć począwszy od 2012 r.

W sytuacji, kiedy BPS w 2014 r. stosował redukcję zleceń wypłaty środków lub nawet, jak w 2015 r., blokował rachunki niektórych banków zrzeszonych, te ostatnie zwiększyły pulę

środków zaangażowanych w instrumenty dłużne. Wydaje się, że celem tego typu operacji nie tylko było zabezpieczenie płynności, ale również redukcja ryzyka z tytułu lokat umieszczonych w tym banku.

Należy jednak zwrócić uwagę również na to, że istotna część banków spółdzielczych zrzeszonych w BPS SA, tych samych zresztą, które nie podpisały aneksów do umowy zrzeczenia dotyczących minimum depozytowego (banków takich jest 42, nie licząc BS w Brodnicy, który wypowiedział umowę zrzeczenia) i które dążą do utworzenia banku apeksowego i zrzeczenia zintegrowanego, zabezpiecza płynność samodzielnie, przede wszystkim nabywając papiery dłużne SP i bony NBP. Wszystkie te banki spełniały normę LCR.

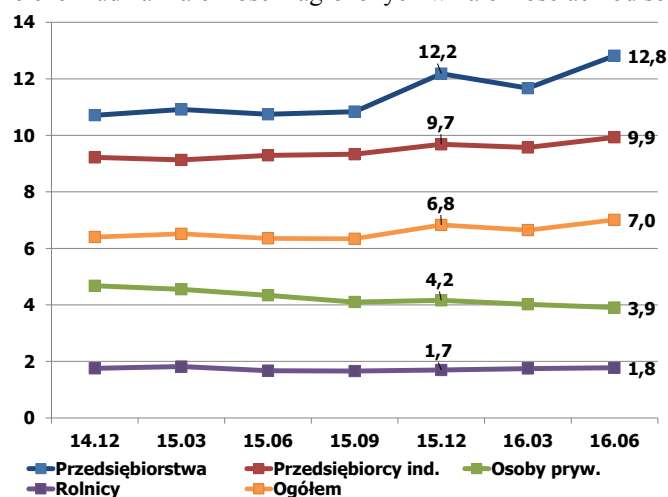
Wykres 3.5 Banki spółdzielcze – instrumenty dłużne i kapitałowe w relacji do aktywów (%)

3.3 Jakość należności od sektora niefinansowego

Jakość należności banków spółdzielczych od sektora niefinansowego w I półroczu 2016 r. nie zmieniła się istotnie w stosunku do grudnia 2015 r. i pozostawała na relatywnie dobrym poziomie.

Wykres 3.6 Banki spółdzielcze – udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego (%)

Niewielkie pogorszenie jakości należności za grudzień 2015 r. – w stosunku do publikowanych wcześniej danych – spowodowane było przeklasyfikowaniem – na skutek zaleceń inspekcji – części kredytów inwestycyjnych dla przedsiębiorstw oraz należności od pozostałych instytucji finansowych w jednym z banków spółdzielczych i dokonaną w II kw. 2016 r. korektą sprawozdań.

Poprawia się natomiast jakość należności od osób prywatnych, w tej grupie klientów należy zasignalizować dobrą jakość kredytów mieszkaniowych, w których udział należności zagrożonych wyniósł w czerwcu 2016 r. 1,9%.

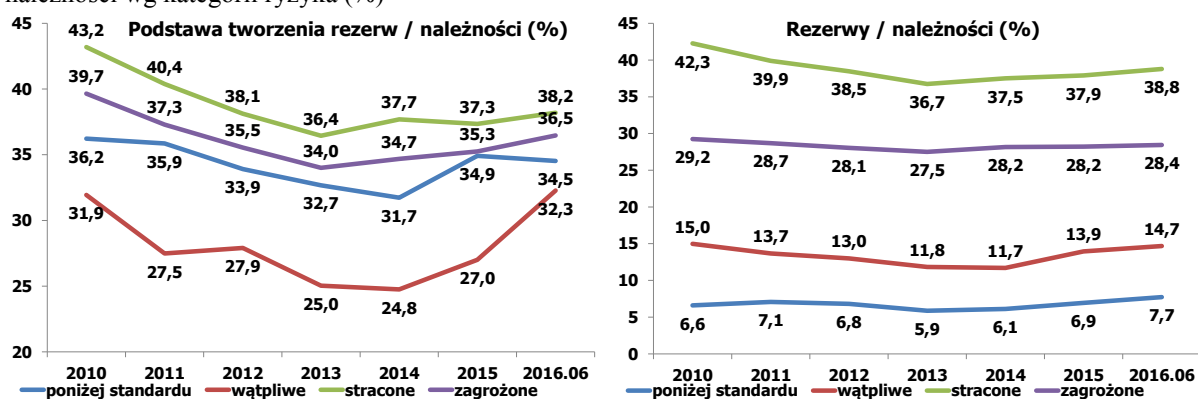
Utrzymywana jest dobra jakość kredytów dla rolników. Dzieje się tak z powodu wysokiego udziału kredytów preferencyjnych, odznaczających się dobrą spłacalnością, w kredytach dla rolników ogółem. Udział ten wynosi 46,7%, zaś tylko 0,9% spośród nich to należności zagrożone.

3.3.1 Podstawa tworzenia rezerw celowych oraz odpisy na należności zagrożone

Od 2010 r. do 2013 r. obserwuje się zmniejszanie relacji podstawy tworzenia rezerw celowych w stosunku do należności zagrożonych w bankach stosujących krajowe standardy rachunkowe⁴ (wszystkie banki spółdzielcze, jeden bank zrzeszający oraz kilka krajowych banków komercyjnych). W następnych okresach zauważalny jest niewielki wzrost tej relacji.

Przeciętne relacje podstawy tworzenia rezerw celowych do należności od sektora niefinansowego oraz rezerw celowych do należności przestały zmniejszać się począwszy od 2014 r., niemniej w 2015 r. poziomy zarówno podstawy rezerw celowych jak i samych rezerw celowych zwiększyły się w bardzo niewielkim stopniu, głównie w IV kwartale, co było związane z tworzeniem instytucjonalnych systemów ochrony, w których wyznaczone zostały minimalne poziomy wyrezerwowania należności zagrożonych – w obydwu systemach, tzn. IPS BPS oraz IPS SGB, takie same, wynoszące 30% należności zagrożonych.

Wykres 3.7 Banki spółdzielcze – relacje podstawy tworzenia rezerw celowych oraz rezerw celowych do należności wg kategorii ryzyka (%)

Banki stosujące krajowe standardy rachunkowe, a w konsekwencji przywołane rozporządzenie Ministra Finansów, zobowiązane są do tworzenia rezerw celowych w wysokości 100% podstawy tworzenia rezerw na należności stracone, 50% podstawy w przypadku należności wątpliwych oraz 20% na należności poniżej standardu. Niewielkie niedopasowania do tych reguł wynikają z kolizji pomiędzy przepisami CRR, a przepisami przywołanego rozporządzenia, w zakresie sposobu traktowania odsetek od należności zagrożonych. KNF

⁴ Por. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z dnia 30 grudnia 2008 r.).

wystosował w tej sprawie pismo do Ministra Finansów z propozycją zmian przepisów rozporządzenia.

W stosunku do banków o najniższym poziomie wyrezerwowania należności, skierowane zostało jeszcze w 2015 r. żądanie przekazania informacji umożliwiającej weryfikację formalnej poprawności działań podjętych przez banki w tym zakresie. Tego typu działania podejmowane są również w trakcie aktualizacji kwartalnych ocen BION.

UKNF skierował również do banków zrzeszających oraz zrzeszonych pisma wzywające do ujednolicenia i racjonalizacji procedur wyceny zabezpieczeń – przyjmowanych przez banki – jako pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych. W wyniku tych działań w obydwu zrzeszeniach podjęte zostały prace zmierzające do ujednolicenia stosowanych procedur wyceny zabezpieczeń, szczególnie hipotecznych, zgodnie z rekomendacją S. Wdrożenie ujednoliconych procedur oraz weryfikacja wartości zabezpieczeń zgodnie z przyjętymi procedurami rozpoczęły się w I kwartale 2016 r.

Dodatkowo, BPS SA został wezwany do zlecenia badań w celu weryfikacji wyceny obligacji spółek Gant S.A. oraz Trust S.A. i ujednolicenia zasad tworzenia przez banki zrzeszone rezerw na wyemitowane na bazie tych obligacji certyfikaty.

W dniu 22 marca 2016 r. KNF zapoznała się z informacją o poziomie rezerw celowych bankach spółdzielczych oraz jego zmianach w 2015 r. w stosunku do 2014 r. i zdecydowała o:

- a. zwróceniu się z zapytaniem do organów zarządzających IPS o sposobie ich podejścia do banków, których poziom wyrezerwowania jest niższy niż 30%;
- b. uzgodnieniu z organami zarządzającymi IPS listy banków, które zostaną poddane audytowi w pierwszej kolejności;
- c. w przypadku banków nie należących do IPS, skierowaniu pism do rad i zarządów banków oraz do banków zrzeszających;
- d. w przypadku banków, w których zmniejszenie salda rezerw było jedynym źródłem dodatniego wyniku brutto o skierowaniu wystąpień nadzorczych z żądaniem złożenia wyjaśnień.

Banki zostały zobowiązane do udostępnienia tych pism biegłym rewidentom. Pisma zostały również skierowane do organów zarządzających IPS (w przypadku uczestników IPS) oraz do banków zrzeszających.

Istotną kwestią, która może wpłynąć na ocenę poziomu wyrezerwowania w bankach, na rzecz których ustanowiono zabezpieczenie w postaci nieruchomości rolnych, są wprowadzone ostatnio zmiany ustawowe dotyczące ograniczeń w nabywaniu i zbywaniu nieruchomości rolnych. W tej sprawie KNF wystosowała pismo do banków zrzeszających i spółdzielczych oraz do organów zarządzających instytucjonalnymi systemami ochrony z zaleceniem przeprowadzenia pogłębionych analiz możliwości i skutków przyjmowania w charakterze zabezpieczeń kredytów udzielanych rolnikom indywidualnym nieruchomości rolnych. Przeprowadzona została również ankieta, o charakterze ilościowym, wśród banków spółdzielczych na temat zabezpieczeń w postaci nieruchomości rolnych.

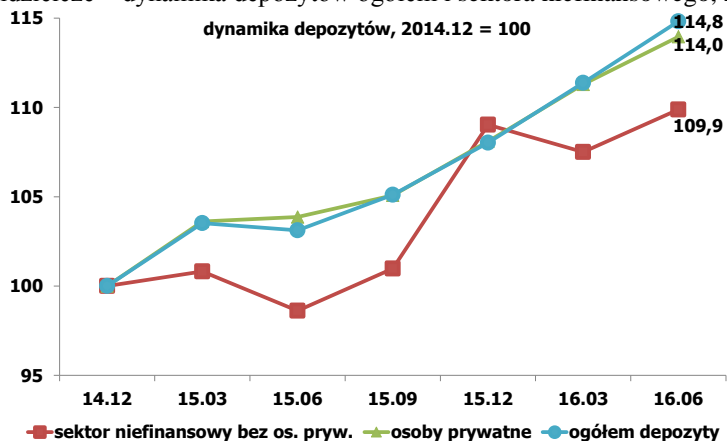
Podstawowym powodem sformułowania takiego zalecenia jest to, że zgodnie z obecnym porządkiem prawnym, co do zasady nabywcą nieruchomości rolnej może być wyłącznie rolnik

indywidualny. Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego w art. 2a określa krąg podmiotów, których to ograniczenie nie dotyczy, przy czym podmioty prowadzące działalność bankową nie są tutaj wymienione.

3.4 Źródła finansowania działalności – depozyty banków spółdzielczych

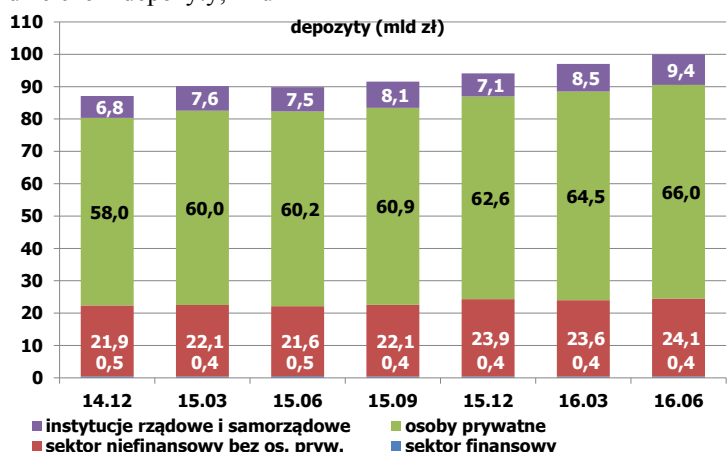
Depozyty w bankach spółdzielczych wzrosły w stosunku do grudnia 2015 r. o 6,3%, do 100,0 mld zł (w sektorze bankowym o 4,8%). W trakcie roku poziom depozytów ulegał istotnym wahaniom. Ich zmienność jest w bardzo dużym stopniu zdeterminowana zmianami poziomów depozytów osób prywatnych.

Wykres 3.8 Banki spółdzielcze – dynamika depozytów ogółem i sektora niefinansowego, 2014.12 = 100

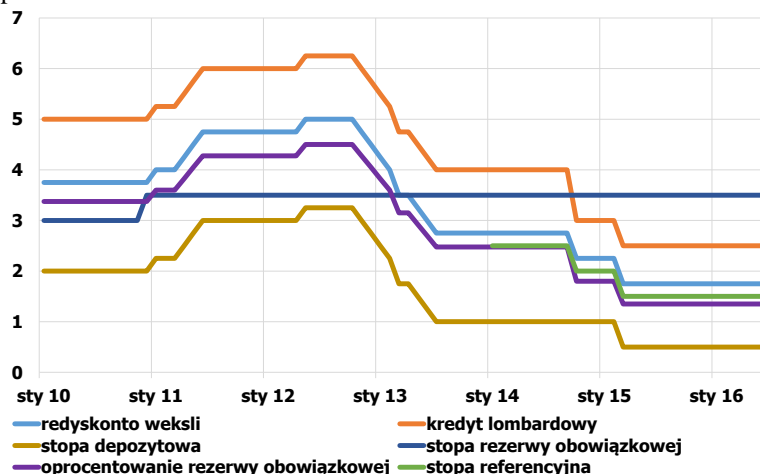
Depozyty osób prywatnych przewyższają należności banków spółdzielczych od sektora niefinansowego. Sytuacja taka jest charakterystyczna dla spółdzielczości bankowej na całym świecie – jest ona dostawcą środków dla systemu bankowego.

Wykres 3.9 Banki spółdzielcze – depozyty, mld zł

Nadwyżka depozytów nad kredytami jest lokowana w bankach zrzeszających oraz w instrumentach dłużnych, niemniej wobec niskich stóp procentowych działalność ta przynosiła mniejsze przychody niż w latach ubiegłych, co miało bezpośredni wpływ na wyniki banków spółdzielczych.

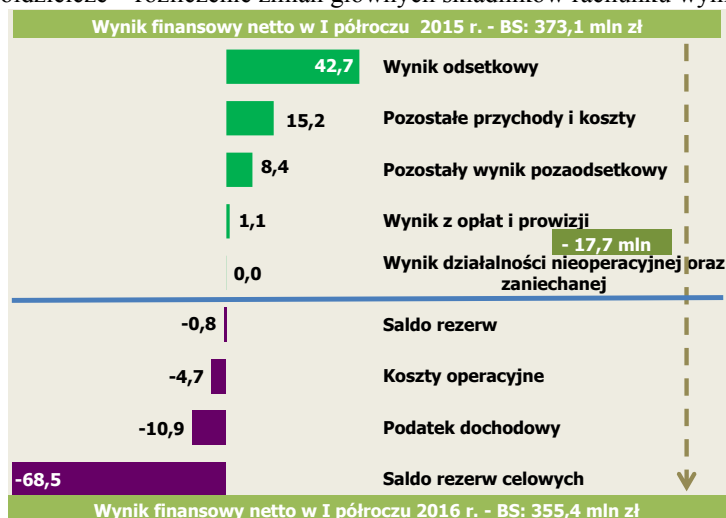
Wykres 3.10 Stopy procentowe NBP

3.5 Wyniki finansowe i efektywność

Wynik finansowy netto banków spółdzielczych zmniejszył się w stosunku do I półrocza 2015 r. o 4,7% (do 355,4 mln zł). Stratę netto w łącznej kwocie 13,1 mln zł poniosło 6 banków.

Wykres 3.11 Banki spółdzielcze – rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników

Najsilniej na wzrost wyniku netto oddziaływały wynik odsetkowy i pozaodsetkowy oraz pozostałe przychody i koszty, czyli operacje jednorazowe, zaś saldo rezerw celowych najsilniej oddziaływało na jego zmniejszenie – przyrosło ono o 87,8% w stosunku do I półrocza 2015 r., co było głównym powodem zmniejszenia się wyniku netto.

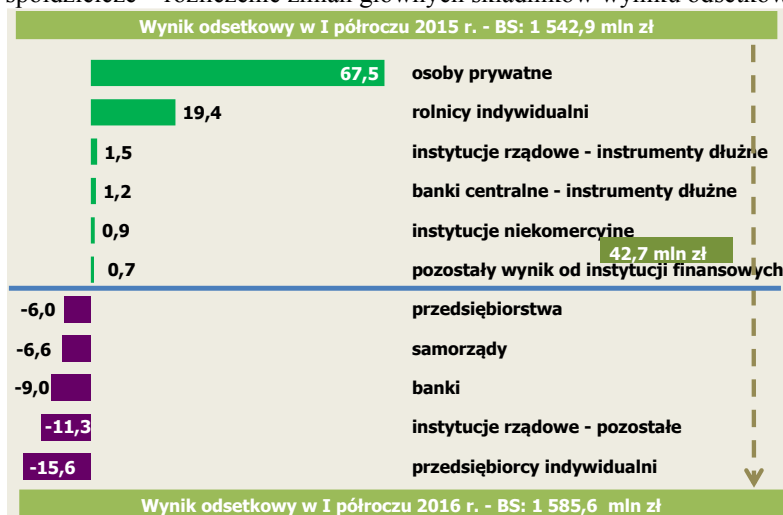
Saldo rezerw celowych wzrosło zarówno w grupie banków uczestniczących w IPS, co związane jest z ustanowieniem w systemach ochrony instytucjonalnej minimalnych poziomów wyrezerwowania należności zagrożonych (w obydwu systemach po 30%), jak też w bankach poza IPS, przy czym 63,6% przyrostu salda w tej grupie przypada na 6 banków (każdy o sumie bilansowej powyżej 1 mld zł), z czego trzy podlegają postępowaniu naprawczemu.

Koszty operacyjne wzrosły w stosunku do I półrocza 2015 r. o 0,3%. Trzeba zauważyć, że stało się to głównie w bankach uczestniczących w IPS (w IPS BPS o 0,8%, w IPS SGB o 0,9%).

Natomiast w bankach poza IPS zmniejszyły się o 1,2%. Niemniej, w bankach tych, o tyle samo zmniejszył się wynik działalności bankowej.

Wynik działalności bankowej zwiększył się o 2,5%, czyli rósł szybciej niż koszty operacyjne, spowodowało to poprawę wskaźnika C/I.

Wykres 3.12 Banki spółdzielcze – rozliczenie zmian głównych składników wyniku odsetkowego

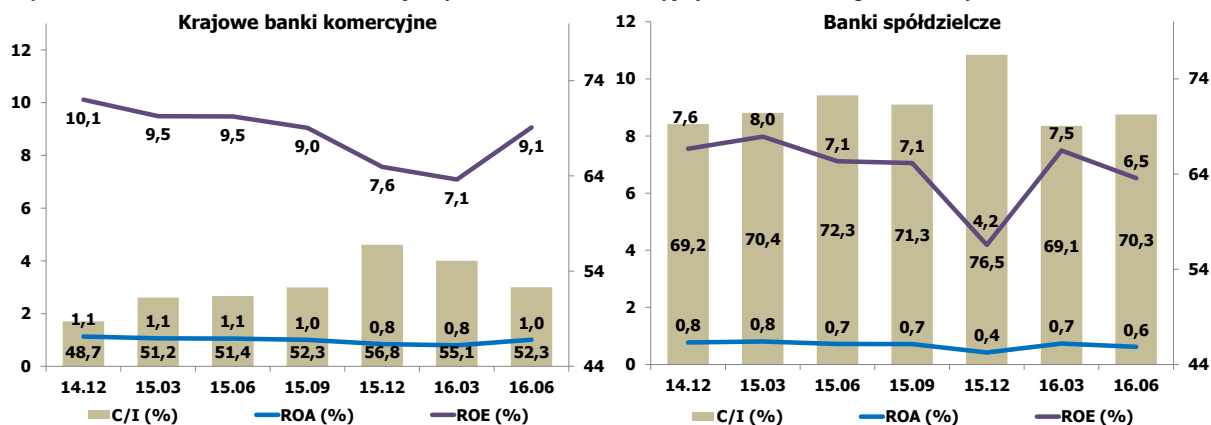
W przypadku wyniku odsetkowego najsilniej na jego wzrost oddziaływały operacje z osobami prywatnymi, przy czym 86,8% przyrostu spowodowane było zmniejszeniem kosztów odsetkowych, czyli oprocentowania depozytów.

W przeciwieństwie do wyniku odsetkowego od osób prywatnych wzrost wyniku odsetkowego od rolników indywidualnych spowodowany jest głównie (w 94,9%) przyrostem przychodów odsetkowych.

3.5.1 Efektywność

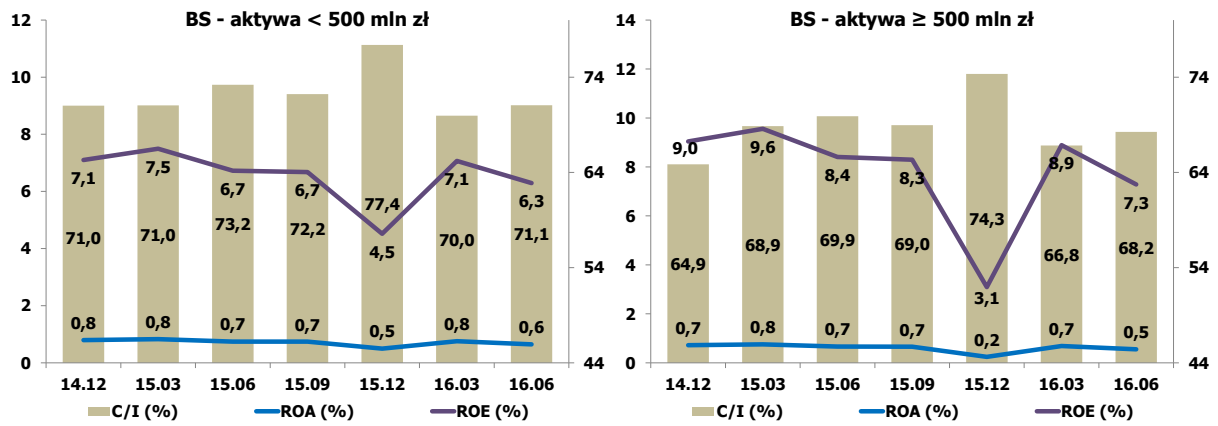
Spadek wyniku netto w stosunku do I półrocza 2015 r. (oraz przyrost kapitałów) spowodował, że efektywność banków spółdzielczych była niższa niż w I półroczu 2015 r., ale wyższa niż w całym 2015 r. Zasadniczy wpływ na efektywność w 2015 r. miały wypłaty z FOŚG w IV kw. 2015r.

Wykres 3.13 ROA, ROE oraz C/I krajowych banków komercyjnych i banków spółdzielczych

Analogicznych obserwacji, w przypadku banków spółdzielczych, można dokonać zarówno w bankach o aktywach mniejszych niż 500 mln zł, jak i w bankach o aktywach większych niż 500 mln zł.

Wykres 3.14 ROA, ROE oraz C/I banków spółdzielczych wg grup aktywów

4 Banki zrzeszające

Suma bilansowa banków zrzeszających wzrosła o 6,7% (o 2,1 mld zł, do 33,7 mld zł) w stosunku do grudnia 2015 r.

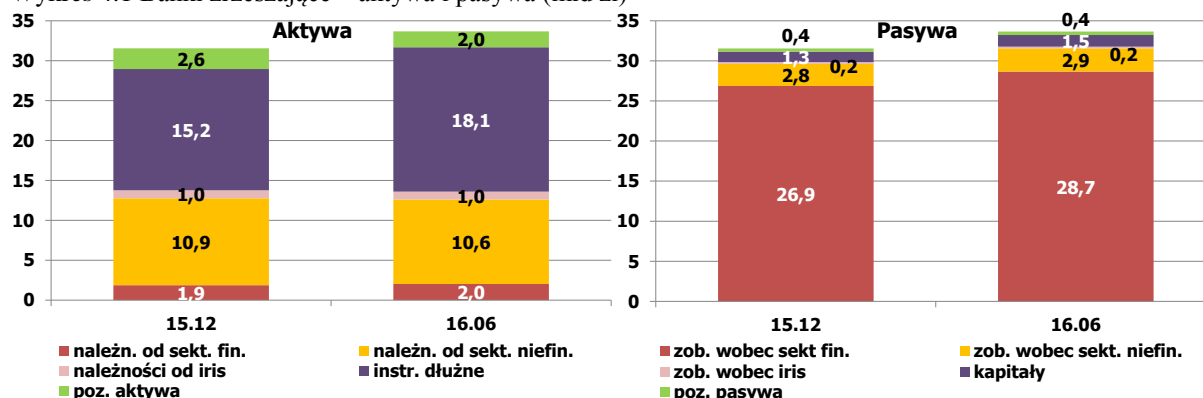
Podstawowe zmiany po stronie pasywów były następujące:

- wzrost zobowiązań wobec sektora finansowego o 1,8 mld zł;
- wzrost zobowiązań wobec sektora niefinansowego o 0,1 mld zł;
- wzrost kapitałów (bez akcyjnego) o 0,1 mld zł;
- wzrost pozostałych pasywów o 0,1 mld zł.

Po stronie aktywów:

- wzrost instrumentów dłużnych o 2,9 mld zł (w tym instrumenty NBP o 1,3 mld zł i SP o 1,4 mld zł);
- wzrost należności od sektora finansowego o 0,1 mld zł;
- zmniejszenie należności od sektora niefinansowego o 0,3 mld zł;
- zmniejszenie pozostałych aktywów (głównie kasa oraz operacje z NBP) o 0,6 mld zł.

Wykres 4.1 Banki zrzeszające – aktywa i pasywa (mld zł)

W I półroczu 2016 r. BPS SA, w ramach realizacji jednego z warunków decyzji KNF o uznaniu Systemu Ochrony BPS i zarazem jednego z założeń programu naprawczego, pomyślnie przeprowadził cztery emisje akcji (serii O, P, R, S) na łączną kwotę ponad 65 mln zł. Podwyższenie kapitału zakładowego Banku zostało zarejestrowane w KRS w dniach 16.03.2016 r. oraz 08.04.2016 r. KNF wydała zgodę na zaliczenie wyemitowanych instrumentów do kapitału podstawowego Tier I w II kwartale 2016 r.

Poza emisją akcji, Bank w I kwartale br. przeprowadził, skierowaną do zrzeszonych banków spółdzielczych, emisję obligacji w formie długu podporządkowanego o wartości 83,9 mln zł.

Bank, w II kw. 2016 r., uzyskał zgodę KNF na zaliczenie emisji obligacji podporządkowanych do kapitału Tier II.

W efekcie powyższych działań fundusze własne Banku na koniec czerwca br. zasilone zostały kwotą 148,4 mln zł.

W ciągu I półroczu 2016 r. nie było istotnych zmian w kapitałach SGB-Banku SA.

4.1 Kredyty i inne należności banków zrzeszających

Należności banków zrzeszających od trzech sektorów (finansowego, niefinansowego oraz rządowego i samorządowego) zmniejszyły się o 1,2% w stosunku do grudnia 2015 r., z 15,0 mld zł do 14,8 mld zł.

Tabl. 4.1 Banki zrzeszające – struktura i dynamika kredytów i innych należności brutto ogółem oraz udział należności zagrożonych brutto

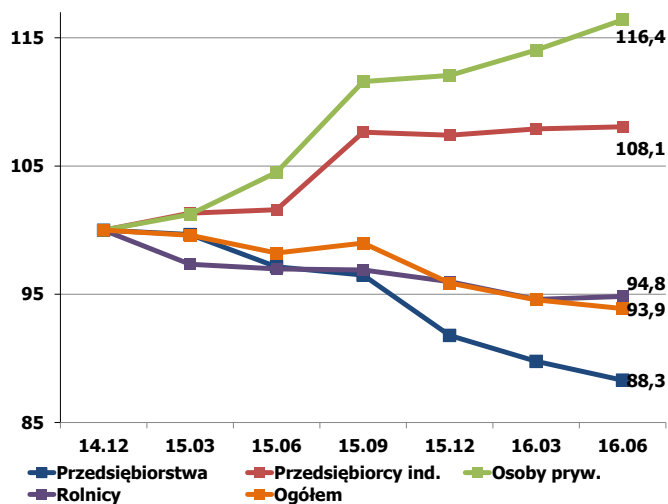
	Kredyty i inne należności (mld zł)		Struktura i dynamika należności brutto (%)			Należności zagrożone brutto (%)				
						udział należności zagrożonych		struktura należności zagrożonych		dynamika 15.12=100
	15.12	16.06	15.12	16.06	dynamika 15.12=100	15.12	16.06	15.12	16.06	
monetarne instytucje fin.	1,6	1,6	10,7	10,6	97,1	0,2	0,2	0,1	0,1	99,9
pozostałe instytucje fin.	0,4	0,5	2,7	3,6	129,1	4,3	3,4	0,6	0,6	102,3
sektor niefinansowy	11,7	11,5	78,4	77,7	97,9	24,4	25,4	98,7	98,7	101,8
sektor samorządowy	1,2	1,2	8,1	8,1	99,2	1,4	1,3	0,6	0,5	90,6
sektor rządowy i FUS	0,0	0,0	0,1	0,1	93,1	0,0	0,0	0,0	0,0	x
Razem	15,0	14,8	100,0	100,0	98,8	19,4	20,0	100,0	100,0	101,7

Dynamika należności ogółem jest niższa od dynamiki należności zagrożonych.

4.1.1 Kredyty i inne należności od sektora niefinansowego

Należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego zmniejszyły się w stosunku do grudnia 2015 r. o 2,1%, do 11,5 mld zł.

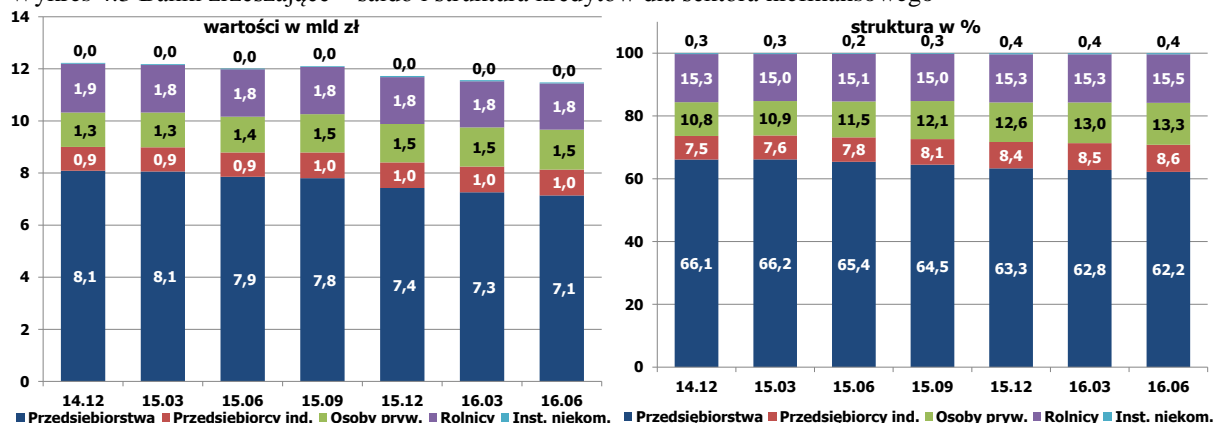
Wykres 4.2 Banki zrzeszające – dynamika należności od sektora niefinansowego wg podmiotów – 2014.12 = 100

Podobnie, jak w przypadku banków spółdzielczych, najszybciej rosną należności od osób prywatnych. Przede wszystkim są to kredyty mieszkaniowe, stanowiące 77,7% kredytów dla tych osób (w tym 0,6% kredytów walutowych, tj. równowartość 7,7 mln zł; brak kredytów w CHF).

Wykres 4.3 Banki zrzeszające – saldo i struktura kredytów dla sektora niefinansowego

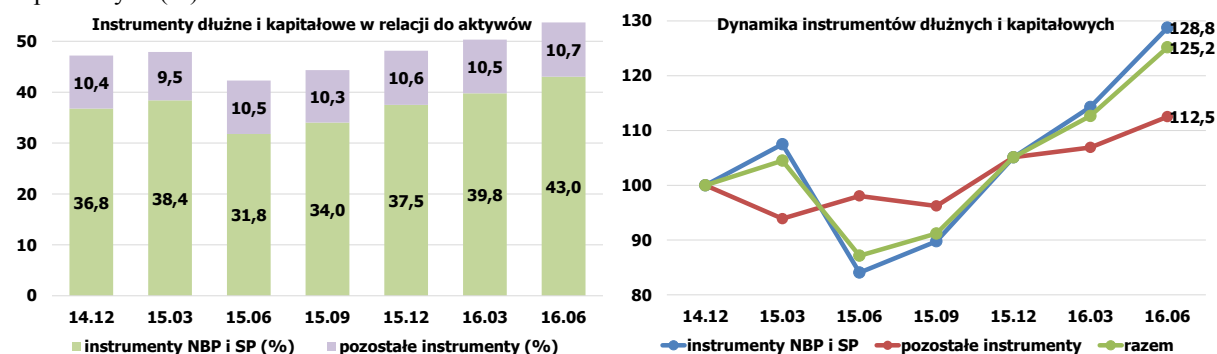
Jeśli chodzi o strukturę podmiotową, to widać, że banki zrzeszające powielają strukturę banków spółdzielczych. Konceptje dotyczące funkcjonowania nowych zrzeszeń, z wbudowanymi w nie systemami ochrony, zakładają stopniowe ograniczanie samodzielnej działalności kredytowej banków zrzeszających. Dotyczy to w szczególności niezwiązanego rygorami programu naprawczego SGB-Bank SA, którego strategia zakłada ograniczenie działalności kredytowej wyłącznie do kredytów udzielanych w konsorcjach ze zrzeszonymi bankami spółdzielczymi.

4.2 Instrumenty dłużne

Zmiany dwóch podstawowych składników bilansów (instrumentów dłużnych i kapitałowych oraz zobowiązań wobec sektora finansowego, czyli głównie wobec banków zrzeszonych) banków zrzeszających są ze sobą ściśle powiązane.

Instrumenty dłużne w bankach zrzeszających – zwłaszcza bony NBP i obligacje SP – pełnią głównie rolę zabezpieczenia płynności.

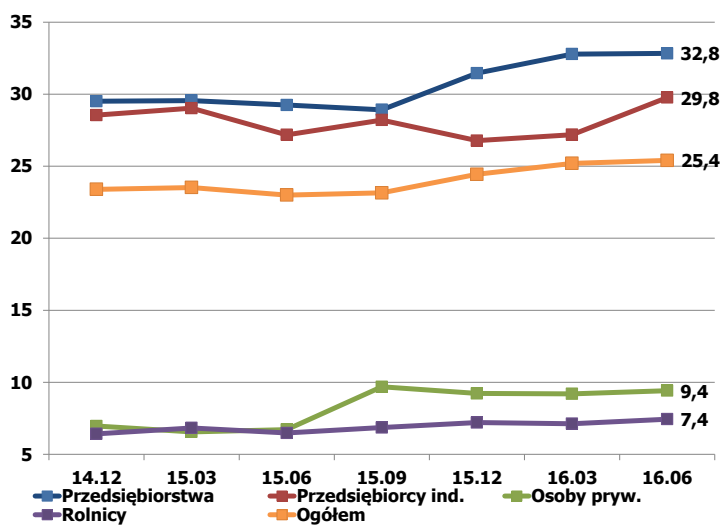
Wykres 4.4 Banki zrzeszające – dynamika (2014.12 = 100) oraz udział w aktywach instrumentów dłużnych i kapitałowych (%)

4.3 Jakość należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego

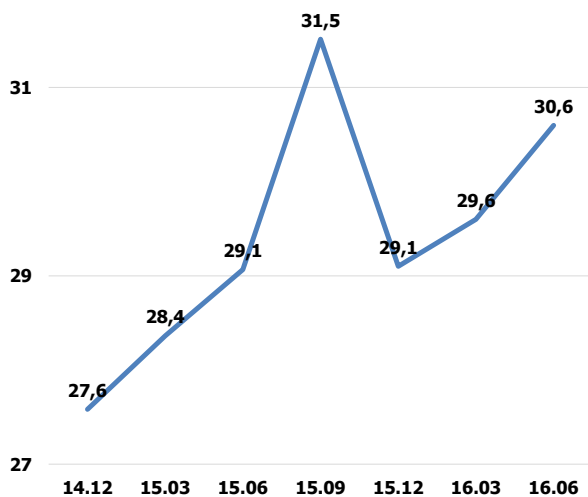
Należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego odznaczają się dużo gorszą jakością niż banków spółdzielczych.

Wykres 4.5 Banki zrzeszające – udział należności ze stwierdzoną utratą wartości w należnościach od sektora niefinansowego (%)

Poziom wyrezerwowania należności ze stwierdzoną utratą wartości jest zbliżony do średniego poziomu w bankach spółdzielczych.

Wykres 4.6 Poziom wyrezerwowania należności od sektora niefinansowego ze stwierdzoną utratą wartości w bankach zrzeszających

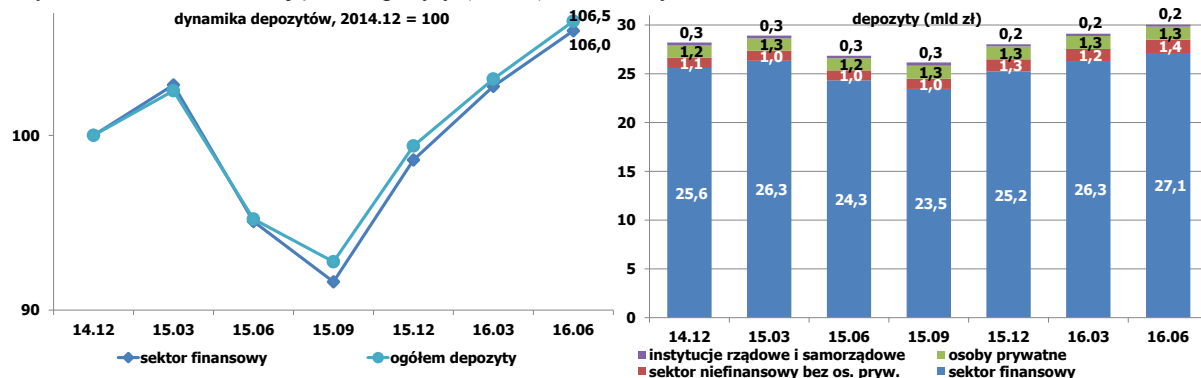

Wyrezerwowanie należności ze stwierdzoną utratą wartości od sektora niefinansowego w BPS SA wyniosło w czerwcu 2016 r. 31,1% a w SGB-Banku SA 29,3%.

4.4 Źródła finansowania działalności – depozyty banków zrzeszających

Depozyty w bankach zrzeszających zwiększyły się w stosunku do grudnia 2015 r. o 3,2%, do 30,0 mld zł. Główną przyczyną wzrostu były depozyty bieżące banków zrzeszonych.

Wykres 4.7 Banki zrzeszające – depozyty (mld zł) oraz ich dynamika 2014.12 = 100

Depozyty terminowe banków zrzeszonych również wzrastały, ale wolniej niż depozyty bieżące. Jednym z elementów podtrzymujących wzrost depozytów terminowych jest depozyt obowiązkowy.

Wartość depozytu obowiązkowego banków zrzeszonych w BPS SA wynosiła na koniec czerwca 2016 r. 4,1 mld zł, w tym depozyt obowiązkowy banków poza IPS (47 banków) 0,8 mld zł. Część banków zrzeszonych, nie będących uczestnikami IPS, w liczbie 50, nie utrzymywała depozytu obowiązkowego.

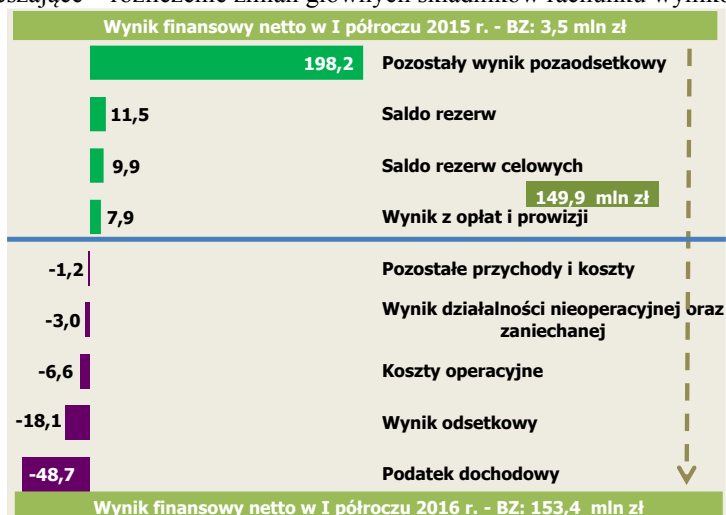
Wartość depozytu obowiązkowego utrzymywanego przez banki spółdzielcze IPS SGB wyniosła 1,4 mld zł.

4.5 Wyniki finansowe i efektywność banków zrzeszających

Banki zrzeszające osiągnęły na koniec I półrocza 2016 r. zysk netto w kwocie 153,4 mln zł, przy czym w I półroczu 2015 r. ich zysk netto wyniósł 3,5 mln zł.

Podstawową przyczyną tak dużego wzrostu było otrzymanie przez obydwu banki ekwiwalentu finansowego wynikającego z posiadanego udziału w Visa Europe w łącznej kwocie 200,1 mln zł brutto, zaś netto 162,6 mln zł, który został wypłacony członkom tej organizacji w związku z przejściem Visa Europe przez Visa Inc.

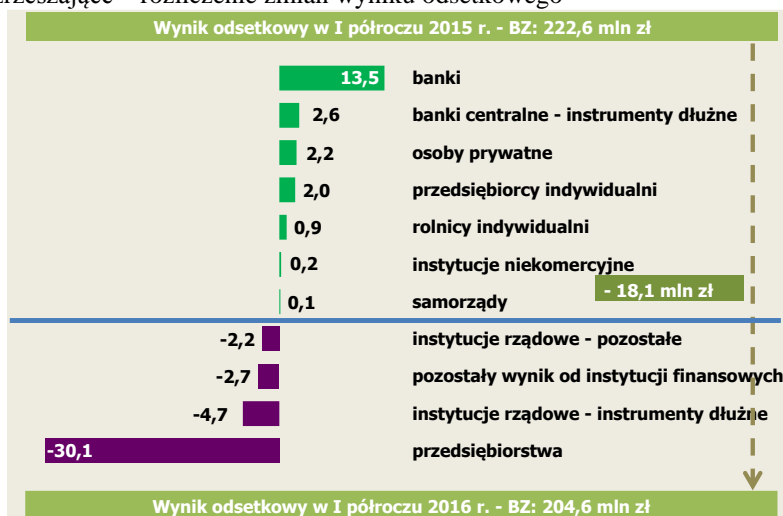
Wykres 4.8 Banki zrzeszające – rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników

W przypadku zmian wyniku odsetkowego największy wpływ na jego wzrost mają operacje z bankami (niemal wyłącznie zrzeszonymi), przy czym jest to skutek przede wszystkim obniżenia kosztów odsetkowych.

Natomiast najsilniej na obniżenie wyniku odsetkowego wpłynęły operacje z przedsiębiorstwami: zmniejszyły się przychody odsetkowe oraz zwiększyły się koszty odsetkowe.

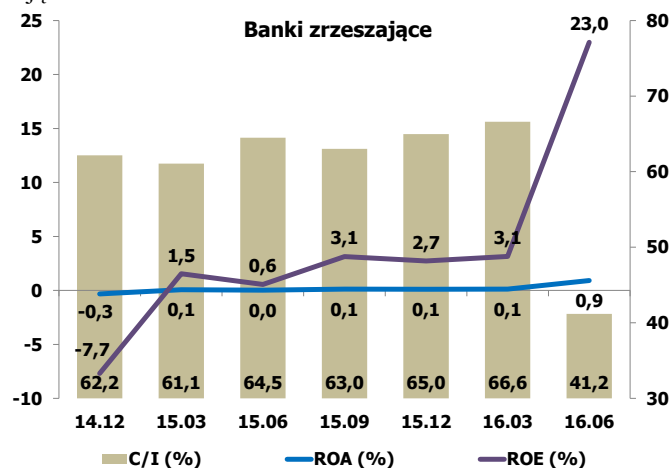
Wykres 4.9 Banki zrzeszające – rozliczenie zmian wyniku odsetkowego

4.5.1 Efektywność

Konsekwencją jednorazowej operacji związanej z posiadanymi przez obydwu banki udziałami w Visa Europe była wyraźna poprawa wskaźników efektywnościowych obydwu banków.

Wykres 4.10 Banki zrzeszające – ROA i ROE netto oraz C/I

5 Sytuacja płynnościowa – normy LCR

W dniu 1 października 2015 r. zaczęło obowiązywać Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające rozporządzenie CRR w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych - LCR. Rozporządzenia delegowane wskazuje, że instytucje kredytowe zobowiązane są do utrzymywania wskaźnika pokrycia wpływów netto (wskaźnika LCR) na poziomie:

- 60% począwszy od dnia 01.10.2015 r.,
- 70% od dnia 01.01.2016 r.,
- 80% od dnia 01.01.2017 r.,
- 100% od dnia 01.01.2018 r.

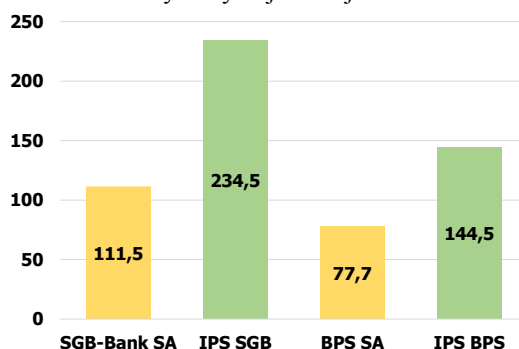
Bank, który nie spełnia wymogów w zakresie LCR, zobowiązany jest powiadomić o tym właściwe organy i przedstawić tym organom plan szybkiego przywrócenia zgodności z normą, a także codziennie – na koniec każdego dnia roboczego – przekazywać informacje na temat poziomu wskaźnika i jego składowych.

Norma LCR została określona w rozporządzeniu CRR i wprowadzona do polskiego prawa poprzez zapisy art. 94 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

Badanie przeprowadzone na koniec I półrocza 2016 r. wykazało, że 5 banków spółdzielczych nie spełnia indywidualnej normy LCR na poziomie 70%. Jeden z tych banków nie jest uczestnikiem IPS i podlega postępowaniu naprawczemu. Kolejne 3 banki są uczestnikami IPS SGB i otrzymały w sierpniu 2016 r. zgodę KNF na stosowanie grupowej normy LCR. Piąty bank jest uczestnikiem IPS BPS.

W przypadku banków – uczestników IPS, tzn. banków zrzeszających oraz banków zrzeszających i banków spółdzielczych łącznie (wskaźnik skonsolidowany) sytuację przedstawia wykres 5.1.

Wykres 5.1 Wskaźniki LCR systemów ochrony instytucjonalnej oraz banków zrzeszających (%) – 2016.06.30

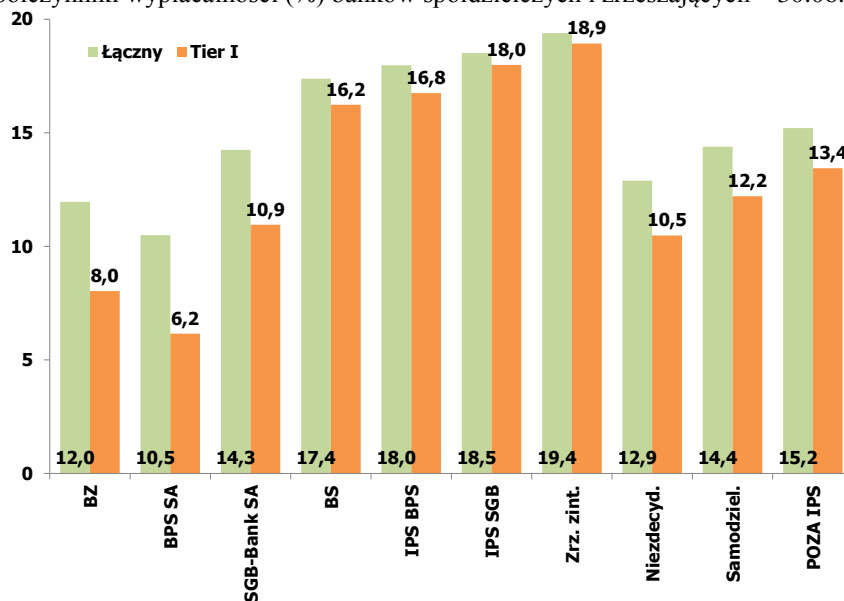
6 Fundusze własne

Fundusze własne banków spółdzielczych wzrosły o 4,8% (do 11,0 mld zł) w stosunku do grudnia 2015 r. (w całym sektorze bankowym fundusze własne wzrosły o 6,3%). Wyrażone w euro wzrosły o 0,9% (do 2,5 mld euro).

Łączny współczynnik kapitałowy banków spółdzielczych wyniósł 17,4% (wobec 15,9% w grudniu 2015 r.), zaś współczynnik Tier I wyniósł 15,9%, wobec 14,8% w grudniu 2015 r.

Przyrost współczynnika wypłacalności nastąpił głównie w bankach IPS z powodu zmniejszenia wag ryzyka do 0% w przypadku zaangażowań wewnątrz IPS. Ekspozycje tego rodzaju zmniejszyły wartość ekspozycji ważonych ryzykiem w bankach spółdzielczych będących uczestnikami IPS o 4,1 mld zł, co odpowiada zmniejszeniu wymogu kapitałowego o 331,7 mln zł.

Wykres 6.1 Współczynniki wypłacalności (%) banków spółdzielczych i zrzeszających – 30.06.2016.

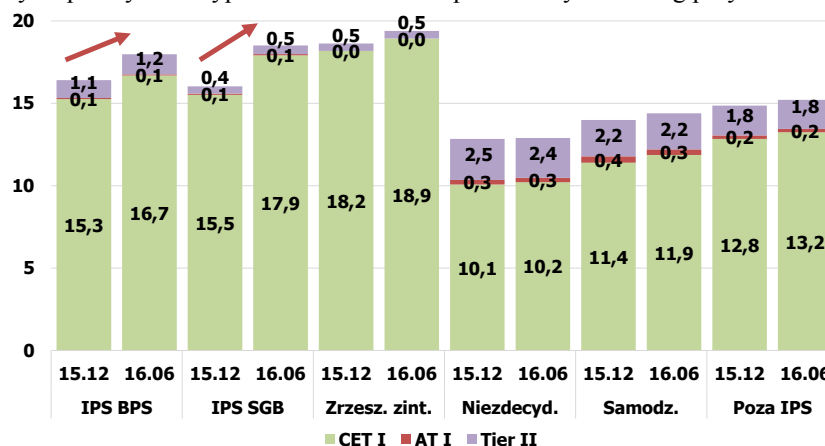

Kapitał Tier 1 stanowił w bankach spółdzielczych 93,4% funduszy własnych.

Fundusze własne wyższe niż równowartość 5 mln euro posiadało 137 banków wobec 135 w grudniu 2015 r.

Warto zwrócić uwagę, że banki deklarujące utworzenie zrzeszenia zintegrowanego mają, średnio, najwyższe współczynniki wypłacalności, niemniej miały je również w grudniu 2015 r. Natomiast banki IPS zanotowały największe przyrosty łącznych współczynników wypłacalności.

Wykres 6.2 Łączny współczynnik wypłacalności banków spółdzielczych według przynależności do IPS

Utworzenie systemów ochrony instytucjonalnej spowodowało również wyraźną zmianę rozkładu liczby banków spółdzielczych według łącznego współczynnika wypłacalności.

Tabl. 6.1 Rozkład liczby banków spółdzielczych według przedziałów łącznego współczynnika wypłacalności

	2015.12	2016.06
TCR <8%	1	1
8% ≤ TCR < 10%	6	1
10% ≤ TCR < 12%	22	11
TCR ≥ 12	531	547
Razem	560	560

W czerwcu 2016 r. 3 banki spółdzielcze nie spełniały minimum kapitału założycielskiego:

Współczynnik wypłacalności jednego banku spółdzielczego jest niższy niż 8%. Bank ten podlega postępowaniu naprawczemu.

Fundusze własne banków zrzeszających w czerwcu 2016 r. były wyższe o 8,1% niż w grudniu 2015 r. i wyniosły 1,7 mld zł. Wyrażone w euro wzrosły o 4,1%, do 378,9 mln euro. Kapitał Tier I stanowił 67,1% funduszy własnych (69,2% w grudniu 2015 r.).

7 Spis wykresów

Wykres 2.1 Zmiany podstawowych wielkości charakteryzujących banki spółdzielcze	6
Wykres 2.2 Banki spółdzielcze według przynależności do IPS – stan na 30 czerwca 2016 r.....	7
Wykres 2.3 Udział w aktywach (po lewej stronie) i wyniku finansowym netto sektora banków spółdzielczych według uczestnictwa w IPS.....	7
Wykres 2.4 Udział w należnościach od sektora niefinansowego (po lewej stronie) i depozytów sektora niefinansowego banków spółdzielczych według uczestnictwa w IPS	8
Wykres 2.5 Udział w funduszach własnych (po lewej stronie) i w zatrudnieniu w sektorze banków spółdzielczych według uczestnictwa w IPS	8
Wykres 2.6 Podstawowe wskaźniki efektywności według uczestnictwa w IPS	8
Wykres 2.7 Udział należności z utratą wartości w należnościach od sektora niefinansowego (po lewej stronie) oraz poziom ich wyrezerwowania (%), według uczestnictwa w IPS.	8
Wykres 2.8 Udziały sektora spółdzielczego (banki spółdzielcze i zrzeszające) w podstawowych wielkościach sektora bankowego (%) – 2016.06.30.....	10
Wykres 2.9 Dynamika liczby udziałowców – osób fizycznych – banków spółdzielczych oraz funduszu udziałowego bilansowego i zaliczonego do FW (%)	11
Wykres 2.10 Zatrudnienie w bankach spółdzielczych i zrzeszających w okresie od 2010 r.....	12
Wykres 2.11 Liczba oraz aktywa banków spółdzielczych wykonujących programy postępowania naprawczego	12
Wykres 3.1 Aktywa i pasywa banków spółdzielczych na koniec 2015 r. i I półrocza 2016 r. (mld zł)	13
Wykres 3.2 Banki spółdzielcze – dynamika należności od podmiotów sektora niefinansowego, 2014.12 = 100	14
Wykres 3.3 Banki spółdzielcze – saldo i struktura kredytów dla sektora niefinansowego	15
Wykres 3.4 Banki spółdzielcze – dynamika (2014.12 = 100) oraz udział w aktywach instrumentów dłużnych i kapitałowych (%)	15
Wykres 3.5 Banki spółdzielcze – instrumenty dłużne i kapitałowe w relacji do aktywów (%).....	16
Wykres 3.6 Banki spółdzielcze – udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego (%)	16
Wykres 3.7 Banki spółdzielcze – relacje podstawy tworzenia rezerw celowych oraz rezerw celowych do należności wg kategorii ryzyka (%).....	17
Wykres 3.8 Banki spółdzielcze – dynamika depozytów ogółem i sektora niefinansowego, 2014.12 = 100	19
Wykres 3.9 Banki spółdzielcze – depozyty, mld zł	19
Wykres 3.10 Stopy procentowe NBP.....	20
Wykres 3.11 Banki spółdzielcze – rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników.....	20
Wykres 3.12 Banki spółdzielcze – rozliczenie zmian głównych składników wyniku odsetkowego	21
Wykres 3.13 ROA, ROE oraz C/I krajowych banków komercyjnych i banków spółdzielczych.....	21
Wykres 3.14 ROA, ROE oraz C/I banków spółdzielczych wg grup aktywów	22
Wykres 4.1 Banki zrzeszające – aktywa i pasywa (mld zł)	23
Wykres 4.2 Banki zrzeszające – dynamika należności od sektora niefinansowego wg podmiotów – 2014.12 = 100	24
Wykres 4.3 Banki zrzeszające – saldo i struktura kredytów dla sektora niefinansowego.....	25
Wykres 4.4 Banki zrzeszające – dynamika (2014.12 = 100) oraz udział w aktywach instrumentów dłużnych i kapitałowych (%)	25
Wykres 4.5 Banki zrzeszające – udział należności ze stwierdzoną utratą wartości w należnościach od sektora niefinansowego (%)	26
Wykres 4.6 Poziom wyrezerwowania należności od sektora niefinansowego ze stwierdzoną utratą wartości w bankach zrzeszających	26
Wykres 4.7 Banki zrzeszające – depozyty (mld zł) oraz ich dynamika 2014.12 = 100	27
Wykres 4.8 Banki zrzeszające – rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników	28
Wykres 4.9 Banki zrzeszające – rozliczenie zmian wyniku odsetkowego.....	28
Wykres 4.10 Banki zrzeszające – ROA i ROE netto oraz C/I	29
Wykres 5.1 Wskaźniki LCR systemów ochrony instytucjonalnej oraz banków zrzeszających (%) – 2016.06.30	30
Wykres 6.1 Współczynniki wypłacalności (%) banków spółdzielczych i zrzeszających – 30.06.2016.	30

Wykres 6.2 Łączny współczynnik wypłacalności banków spółdzielczych według przynależności do IPS 31

8 Spis tablic

Tabl. 2.1 Wybrane wskaźniki banków spółdzielczych na koniec 2015 r. i I półrocza 2016 r.....	6
Tabl. 2.2 Liczba banków według przynależności do IPS oraz zrzeszeń banków – stan na 30 czerwca 2016 r.	7
Tabl. 3.1 Banki spółdzielcze – struktura i dynamika kredytów i innych należności brutto ogółem oraz udział należności zagrożonych brutto	14
Tabl. 4.1 Banki zrzeszające – struktura i dynamika kredytów i innych należności brutto ogółem oraz udział należności zagrożonych brutto	24
Tabl. 6.1 Rozkład liczby banków spółdzielczych według przedziałów łącznego współczynnika wypłacalności.	31

9 Spis załączników

Załącznik nr 1. Udziałowcy
Załącznik nr 2. Bilans
Załącznik nr 3. Rachunek wyników
Załącznik nr 4. Przychody, koszty i wynik odsetkowy
Załącznik nr 5. Efektywność
Załącznik nr 6. Należności od sektora niefinansowego w układzie podmiotowym
Załącznik nr 7. Depozyty

Opracowano w Wydziale Analiz i Metodyk

Departamentu Bankowości Spółdzielczej i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych

ZAŁĄCZNIKI

Wyszczególnienie ¹⁾	Liczba udziałowców			Fundusz udziałowy opłacony (tys. zł)			Fundusz udziałowy opłacony przypadający na 1 udziałowca (tys. zł)		
	ogółem	osoby fizyczne	osoby prawne	ogółem	osoby fizyczne	osoby prawne	ogółem	osoby fizyczne	osoby prawne
marzec 2012									
razem	1 068 202	1 064 172	4 030	710 396	637 561	72 835	0,67	0,60	18,07
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	549	378	171	112 840	67 050	45 790	205,54	177,38	267,78
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,04	4,24	15,88	10,52	62,87	x	x	x
grudzień 2012									
razem	1 051 897	1 048 261	3 636	730 718	646 670	84 048	0,69	0,62	23,12
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	526	367	159	115 077	65 146	49 931	218,78	177,51	314,03
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,04	4,37	15,75	10,07	59,41	x	x	x
grudzień 2013									
razem	1 034 448	1 030 891	3 557	736 632	640 870	95 761	0,71	0,62	26,92
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	503	342	161	104 102	56 432	47 670	206,96	165,01	296,09
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,03	4,53	14,13	8,81	49,78	x	x	x
grudzień 2014									
razem	1 012 568	1 008 993	3 575	692 492,6	611 837,3	80 655,3	0,68	0,61	22,56
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	485	347	138	94 132,0	57 329,2	36 802,8	194,09	165,21	266,69
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,03	3,86	13,59	9,37	45,63	x	x	x
grudzień 2015									
razem	994 263	990 933	3 330	595 970,9	547 209,0	48 761,9	0,60	0,55	14,64
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	458	329	129	69 996,1	48 789,0	21 207,2	152,83	148,29	164,40
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,03	3,87	11,74	8,92	43,49	x	x	x
marzec 2016									
razem	991 133	987 794	3 339	582 495,6	534 668,9	47 826,7	0,59	0,54	14,32
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	462	326	136	70 422,0	48 789,9	21 632,1	152,43	149,66	159,06
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,03	4,07	12,09	9,13	45,23	x	x	x
czerwiec 2016									
razem	989 266	985 948	3 318	577 132,1	530 040,0	47 092,1	0,58	0,54	14,19
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	471	339	132	68 921,0	47 880,0	21 041,0	146,33	141,24	159,40
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,03	3,98	11,94	9,03	44,68	x	x	x

1) dane z ankiet

Banki zrzeszające							
	mln zł						
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.03	2016.06
aktywa							
Kasa i operacje z NBP	1 535,8	1 579,2	2 325,7	1 755,6	1 980,1	1 873,1	1 370,3
Należności od sektora finansowego	1 517,8	1 768,9	1 999,7	1 943,9	1 876,7	1 926,8	2 020,6
Należności od sektora niefinansowego	11 436,5	11 366,0	11 206,7	11 221,5	10 889,7	10 702,6	10 588,2
Należności od instytucji rządowych i samorządowych	1 059,9	1 020,3	990,9	966,3	1 000,4	968,7	990,4
Instrumenty dłużne i kapitałowe	14 445,1	15 093,8	12 588,7	13 173,6	15 182,2	16 272,9	18 081,4
w tym:							
Skarbu Państwa	7 343,5	7 717,9	7 765,7	7 862,8	8 188,5	8 729,9	9 570,5
NBP	3 911,8	4 380,4	1 695,4	2 241,5	3 640,4	4 133,1	4 921,8
Rzeczowe aktywa trwałe	231,9	227,8	222,1	223,7	188,7	183,9	178,8
Wartości niematerialne i prawne	76,5	81,7	78,9	77,1	86,2	81,3	79,3
Inne	312,1	374,1	360,1	345,7	334,6	332,3	355,1
Razem	30 615,5	31 511,7	29 772,7	29 707,3	31 538,5	32 341,6	33 664,0
pasywa							
Operacje z bankiem centralnym	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Zobowiązania wobec sektora finansowego	26 273,0	27 082,3	25 438,1	25 256,0	26 862,9	27 638,1	28 667,4
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	2 433,2	2 438,3	2 405,4	2 523,7	2 759,7	2 741,1	2 893,0
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorz.	306,8	286,2	259,1	330,2	221,0	232,5	208,9
Kapitały	1 199,0	1 279,9	1 234,6	1 211,8	1 307,2	1 347,7	1 454,1
w tym							
kapitał akcyjny / udziałowy	561,9	586,0	586,0	586,0	602,3	614,3	628,6
wynik roku bieżącego	-103,6	5,0	3,5	29,1	33,9	10,1	153,4
Inne pasywa	403,5	424,9	435,3	385,5	387,7	382,2	440,5
Razem	30 615,5	31 511,7	29 772,7	29 707,3	31 538,5	32 341,6	33 664,0

Banki spółdzielcze							
	mln zł						
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.06	2016.03
aktywa							
Kasa i operacje z NBP	2 026,9	1 922,2	1 997,2	2 059,3	2 117,0	2 090,0	2 225,1
Należności od sektora finansowego	25 649,7	26 572,7	24 623,7	24 153,4	26 160,2	27 151,3	27 891,8
Należności od sektora niefinansowego	54 724,7	55 500,6	57 592,8	58 473,4	58 253,6	59 123,9	60 173,2
Należności od instytucji rządowych i samorządowych	6 009,0	6 028,9	6 187,3	6 048,8	6 201,6	6 088,1	5 979,4
Instrumenty dłużne i kapitałowe	9 135,7	10 929,0	10 385,5	11 957,2	12 039,0	13 800,2	15 274,0
w tym:							
Skarbu Państwa	2 879,6	2 970,0	3 066,1	3 302,8	3 700,6	3 600,5	3 763,7
NBP	4 013,8	5 615,7	4 654,7	5 197,0	5 123,2	7 255,1	8 271,3
Rzeczowe aktywa trwałe	2 363,7	2 367,7	2 382,3	2 374,6	2 393,5	2 391,3	2 385,7
Wartości niematerialne i prawne	37,2	35,6	34,3	33,3	36,8	34,5	34,6
Inne	827,1	1 224,8	1 196,9	1 168,5	994,9	1 128,0	1 016,0
Razem	100 773,9	104 581,3	104 400,0	106 268,5	108 196,6	111 807,2	114 979,8
pasywa							
Operacje z bankiem centralnym	0,1	0,1	6,1	9,9	2,1	0,1	0,1
Zobowiązania wobec sektora finansowego	1 748,0	1 675,5	1 776,3	1 726,2	1 749,2	1 776,8	1 818,7
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	80 224,8	82 469,5	82 162,6	83 397,2	86 912,0	88 429,4	90 509,0
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorz.	6 807,1	7 678,4	7 562,5	8 156,9	7 168,5	8 575,5	9 501,2
Kapitały	10 329,5	10 505,1	10 603,0	10 791,3	10 683,0	10 915,4	11 009,5
w tym							
kapitał akcyjny / udziałowy	677,3	652,8	632,7	626,8	595,9	584,8	579,2
wynik roku bieżącego	756,0	208,3	373,1	558,8	444,2	202,7	355,4
Inne pasywa	1 664,4	2 252,8	2 289,5	2 186,9	1 681,8	2 110,1	2 141,3
Razem	100 773,9	104 581,3	104 400,0	106 268,5	108 196,6	111 807,2	114 979,8

	Banki zrzeszające						Banki spółdzielcze							
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.03	2016.06	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.03	2016.06
Przychody odsetkowe	1 127,8	245,4	455,1	674,3	887,2	212,7	422,8	4 787,1	1 083,5	2 117,9	3 177,0	4 236,8	1 037,9	2 092,9
Koszty odsetkowe	669,9	127,9	232,4	334,5	441,9	105,8	218,3	1 486,3	309,9	574,9	829,6	1 086,1	253,5	507,3
Wynik odsetkowy	457,9	117,4	222,6	339,8	445,3	106,8	204,6	3 300,8	773,6	1 542,9	2 347,3	3 150,8	784,4	1 585,6
w tym:														
od banków	-519,3	-94,3	-170,3	-241,7	-310,5	-76,1	-156,8	589,4	112,5	204,5	295,0	389,9	95,7	195,5
od osób prywatnych	32,9	8,2	16,0	24,4	33,8	9,0	18,2	-228,9	-29,7	-27,0	-8,0	12,1	16,7	40,5
Wynik pozodsetkowy	152,9	38,1	67,5	102,0	142,4	36,4	273,6	1 071,3	267,8	540,6	818,5	1 087,8	273,8	550,0
wynik z prowizji	93,4	20,3	41,0	63,7	87,9	24,2	49,0	1 019,2	254,1	507,0	761,8	1 016,7	251,0	508,1
pozostały wynik pozaodsetkowy	59,6	17,8	26,5	38,3	54,5	12,2	224,7	52,1	13,8	33,6	56,7	71,1	22,8	41,9
Wynik działalności bankowej	610,8	155,5	290,2	441,8	587,7	143,3	478,2	4 372,1	1 041,4	2 083,5	3 165,8	4 238,6	1 058,2	2 135,6
Pozostałe przychody i koszty	19,4	5,3	11,4	16,3	32,5	4,7	10,2	70,8	19,8	38,2	58,1	76,3	21,8	53,4
Koszty operacyjne	391,7	98,2	194,4	288,7	403,0	98,5	201,1	3 076,7	747,4	1 533,3	2 298,5	3 301,9	745,9	1 538,1
w tym: koszty pracy	154,7	38,6	76,8	112,7	151,6	38,1	74,2	1 998,9	484,0	983,2	1 479,4	1 993,4	479,9	979,3
Rezerwy	351,7	57,2	101,6	139,0	136,7	28,3	80,1	388,5	53,7	114,7	206,8	405,0	74,9	184,1
w tym: rezerwy celowe	372,6	49,4	85,8	116,9	147,7	37,4	75,9	305,9	30,6	78,0	148,0	332,3	53,9	146,6
Wynik finansowy brutto	-113,2	5,4	5,5	30,4	52,8	15,1	204,2	977,7	260,2	473,7	719,1	608,5	259,2	466,9
Podatek dochodowy	-9,6	0,4	2,0	1,3	18,9	5,1	50,7	221,7	52,2	100,5	160,3	164,3	56,5	111,4
Wynik finansowy netto	-103,6	5,0	3,5	29,1	33,9	10,1	153,4	756,0	208,0	373,1	558,8	444,2	202,7	355,4

Załącznik nr 4. Przychody, koszty i wynik odsetkowy

mln zł	Przychody odsetkowe			Koszty odsetkowe			Wynik odsetkowy		
	2015.06	2016.06	różnica	2015.06	2016.06	różnica	2015.06	2016.06	różnica
Banki zrzeszające									
Razem	455,1	422,8	-32,2	232,4	218,3	-14,2	222,6	204,6	-18,1
Sektor finansowy	67,6	68,8	1,2	206,1	193,9	-12,2	-138,5	-125,1	13,4
banki centralne instrumenty dłużne	28,8	31,4	2,6	0,0	0,0	0,0	28,8	31,4	2,6
banki centralne - pozostałe	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	0,0
banki	28,5	29,0	0,5	198,8	185,8	-13,0	-170,3	-156,8	13,5
pozostałe instytucje finansowe	9,5	7,6	-1,9	7,4	8,1	0,8	2,1	-0,6	-2,7
Sektor niefinansowy	240,1	215,3	-24,8	14,3	14,2	-0,1	225,8	201,1	-24,7
przedsiębiorstwa	167,2	138,2	-29,0	3,0	4,1	1,2	164,2	134,1	-30,1
gospodarstwa domowe	72,1	76,1	4,0	10,6	9,4	-1,2	61,5	66,7	5,2
przedsiębiorcy indywidualni	19,8	21,8	2,0	0,2	0,2	0,0	19,6	21,6	2,0
osoby prywatne	26,1	27,2	1,1	10,2	9,0	-1,1	16,0	18,2	2,2
rolnicy indywidualni	26,2	27,1	0,9	0,2	0,2	0,0	26,0	26,9	0,9
instytucje niekomercyjne	0,9	1,0	0,1	0,8	0,7	-0,1	0,1	0,4	0,2
IRIS	147,4	138,7	-8,6	12,0	10,1	-1,9	135,4	128,6	-6,7
instytucje rządowe - instrumenty dłużne	117,3	112,6	-4,7	0,0	0,0	0,0	117,3	112,6	-4,7
instytucje rządowe - pozostałe	8,6	5,4	-3,2	9,5	8,3	-1,2	-0,9	-2,9	-1,9
samorządy	21,4	20,7	-0,8	1,9	1,0	-0,9	19,5	19,7	0,1
FUS	0,0	0,0	0,0	0,6	0,8	0,2	-0,6	-0,8	-0,2
Banki spółdzielcze									
Razem	2 117,9	2 092,9	-25,0	574,9	507,3	-67,6	1 543,0	1 585,6	42,7
Sektor finansowy	266,2	258,9	-7,3	21,9	21,7	-0,2	244,3	237,2	-7,1
banki centralne instrumenty dłużne	36,0	37,2	1,2	0,0	0,0	0,0	36,0	37,2	1,2
banki centralne - pozostałe	2,3	2,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	2,3	2,2	-0,1
banki	216,3	207,0	-9,3	11,8	11,5	-0,3	204,5	195,5	-9,0
pozostałe instytucje finansowe	11,5	12,5	1,0	10,1	10,2	0,2	1,5	2,3	0,8
Sektor niefinansowy	1 672,2	1 671,1	-1,1	517,3	450,0	-67,3	1 154,9	1 221,1	66,2
przedsiębiorstwa	508,5	496,7	-11,8	35,7	30,0	-5,8	472,8	466,8	-6,0
gospodarstwa domowe	1 148,0	1 159,0	11,0	472,5	412,2	-60,3	675,5	746,8	71,3
przedsiębiorcy indywidualni	313,3	297,0	-16,3	4,2	3,6	-0,7	309,0	293,4	-15,6
osoby prywatne	435,7	444,6	8,9	462,7	404,1	-58,5	-27,0	40,5	67,5
rolnicy indywidualni	399,1	417,4	18,3	5,6	4,5	-1,1	393,5	412,9	19,4
instytucje niekomercyjne	15,7	15,4	-0,3	9,1	7,9	-1,2	6,6	7,5	0,9
IRIS	179,4	162,8	-16,6	35,7	35,5	-0,2	143,7	127,3	-16,4
instytucje rządowe - instrumenty dłużne	39,8	41,2	1,5	0,0	0,0	0,0	39,8	41,2	1,5
instytucje rządowe - pozostałe	39,7	28,1	-11,6	1,3	0,9	-0,3	38,4	27,1	-11,3
samorządy	100,0	93,5	-6,5	34,5	34,6	0,1	65,5	58,9	-6,6
FUS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Banki zrzeszające							
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	206.03	2016.06
Podział wyniku działalności bankowej (%)							
Wynik odsetkowy	75,0	75,5	76,7	76,9	75,8	74,6	42,8
w tym:							
od banków	-85,0	-60,6	-58,7	-54,7	-52,8	-53,1	-32,8
od osób prywatnych	5,4	5,3	5,5	5,5	5,7	6,3	3,8
Wynik pozaodsetkowy	25,0	24,5	23,3	23,1	24,2	25,4	57,2
wynik z prowizji	15,3	13,0	14,1	14,4	15,0	16,9	10,2
pozostały wynik pozaodsetkowy	9,8	11,5	9,1	8,7	9,3	8,5	47,0
Wynik działalności bankowej	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Saldo rezerw celowych	61,0	31,7	29,6	26,5	25,1	26,1	15,9
Saldo pozostałych rezerw	-3,4	5,1	5,4	5,0	-1,9	-6,4	0,9
Koszty operacyjne	64,1	63,2	67,0	65,4	68,6	68,8	42,0
w tym koszty pracy	25,3	24,8	26,5	25,5	25,8	26,6	15,5
Wynik finansowy brutto	-18,5	3,5	1,9	6,9	9,0	10,6	42,7
Podatek dochodowy	-1,6	0,3	0,7	0,3	3,2	3,5	10,6
Wynik finansowy netto	-17,0	3,2	1,2	6,6	5,8	7,0	32,1
Wyniki / średnie aktywa (%)							
Przychody odsetkowe	3,6	3,1	2,9	2,9	2,9	2,6	2,5
Koszty odsetkowe	2,1	1,6	1,5	1,5	1,4	1,3	1,3
Wynik odsetkowy (marża)	1,4	1,5	1,4	1,5	1,4	1,3	1,2
w tym:							
od banków	-1,6	-1,2	-1,1	-1,1	-1,0	-0,9	-0,9
od osób prywatnych	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wynik pozaodsetkowy	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	1,6
wynik z prowizji	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
pozostały wynik pozaodsetkowy	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,3
Wynik działalności bankowej	1,9	2,0	1,9	1,9	1,9	1,8	2,8
Saldo rezerw celowych	1,2	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Saldo pozostałych rezerw	-0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,0
Koszty operacyjne	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2
w tym koszty pracy	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
Wynik finansowy brutto (ROA brutto)	-0,4	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2	1,2
Podatek dochodowy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3
Wynik finansowy netto (ROA netto)	-0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,9
Efektywność							
ROA brutto (%)	-0,4	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2	1,2
ROA netto (%)	-0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,9
ROE brutto (%)	-8,4	1,7	0,9	3,3	4,3	4,7	30,6
ROE netto (%)	-7,7	1,5	0,6	3,1	2,7	3,1	23,0
C/I (%)	62,2	61,1	64,5	63,0	65,0	66,6	41,2
aktywa/zatrudnienie (tys. zł)	15 756,8	16 094,6	15 315,2	15 265,8	16 324,3	17 653,7	18 754,3
wynik finansowy brutto / zatrudnienie (tys. zł)	-58,3	11,0	5,6	20,8	27,3	33,1	227,5
wynik finansowy netto / zatrudnienie (tys. zł)	-53,3	10,1	3,6	20,0	17,6	22,0	171,0
koszty pracy / zatrudnienie (tys. zł)	79,6	78,8	79,0	77,2	78,5	83,1	82,7

Banki spółdzielcze							
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.03	2016.06
Podział wyniku działalności bankowej (%)							
Wynik odsetkowy	75,5	74,3	74,1	74,1	74,3	74,1	74,2
w tym:							
od banków	13,5	10,8	9,8	9,3	9,2	9,0	9,2
od osób prywatnych	-5,2	-2,9	-1,3	-0,3	0,3	1,6	1,9
Wynik pozaodsetkowy	24,5	25,7	25,9	25,9	25,7	25,9	25,8
wynik z prowizji	23,3	24,4	24,3	24,1	24,0	23,7	23,8
pozostały wynik pozaodsetkowy	1,2	1,3	1,6	1,8	1,7	2,2	2,0
Wynik działalności bankowej	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Saldo rezerw celowych	7,0	2,9	3,7	4,7	7,8	5,1	6,9
Saldo pozostałych rezerw	1,9	2,2	1,8	1,9	1,7	2,0	1,8
Koszty operacyjne	70,4	71,8	73,6	72,6	77,9	70,5	72,0
w tym koszty pracy	45,7	46,5	47,2	46,7	47,0	45,3	45,9
Wynik finansowy brutto	22,4	25,0	22,7	22,7	14,4	24,5	21,9
Podatek dochodowy	5,1	5,0	4,8	5,1	3,9	5,3	5,2
Wynik finansowy netto	17,3	20,0	17,9	17,7	10,5	19,2	16,6
Wyniki / średnie aktywa (%)							
Przychody odsetkowe	4,9	4,2	4,1	4,1	4,0	3,8	3,6
Koszty odsetkowe	1,5	1,2	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9
Wynik odsetkowy (marża)	3,4	3,0	3,0	3,0	3,0	2,8	2,8
w tym:							
od banków	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
od osób prywatnych	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Wynik pozaodsetkowy	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
wynik z prowizji	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9
pozostały wynik pozaodsetkowy	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wynik działalności bankowej	4,5	4,0	4,0	4,0	4,0	3,8	3,7
Saldo rezerw celowych	0,3	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3
Saldo pozostałych rezerw	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Koszty operacyjne	3,1	2,9	3,0	2,9	3,1	2,7	2,7
w tym koszty pracy	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,7	1,7
Wynik finansowy brutto (ROA brutto)	1,0	1,0	0,9	0,9	0,6	0,9	0,8
Podatek dochodowy	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Wynik finansowy netto (ROA netto)	0,8	0,8	0,7	0,7	0,4	0,7	0,6
Efektywność							
ROA brutto (%)	1,0	1,0	0,9	0,9	0,6	0,9	0,8
ROA netto (%)	0,8	0,8	0,7	0,7	0,4	0,7	0,6
ROE brutto (%)	9,8	10,0	9,0	9,1	5,7	9,6	8,6
ROE netto (%)	7,6	8,0	7,1	7,1	4,2	7,5	6,5
C/I (%)	69,2	70,4	72,3	71,3	76,5	69,1	70,3
aktywa/zatrudnienie (tys. zł)	3 093,7	3 226,1	3 238,4	3 313,8	3 382,1	3 517,8	3 625,7
wynik finansowy brutto / zatrudnienie (tys. zł)	30,0	32,1	29,4	29,9	19,0	32,6	29,4
wynik finansowy netto / zatrudnienie (tys. zł)	23,2	25,7	23,1	23,2	13,9	25,5	22,4
koszty pracy / zatrudnienie (tys. zł)	61,4	59,7	61,0	61,5	62,3	60,4	61,8

Załącznik nr 6. Należności od sektora niefinansowego w układzie podmiotowym

Data	Ogółem	Duże przedsiębiorstwa	MSP	Przedsiębiorcy indywidualni	Osoby prywatne	Rolnicy indywidualni	Instytucje niekomercyjne
Banki zrzeszające							
mln zł							
2014.12	12 228,1	593,7	7 495,1	916,2	1 316,4	1 872,0	34,7
2015.03	12 179,0	564,6	7 496,8	928,3	1 332,6	1 822,2	34,4
2015.06	12 010,0	558,7	7 299,3	930,8	1 375,8	1 815,5	29,9
2015.09	12 105,3	610,4	7 195,3	986,2	1 468,9	1 813,9	30,5
2015.12	11 724,0	645,3	6 779,8	984,1	1 475,3	1 796,8	42,8
2016.03	11 564,3	606,8	6 654,4	988,6	1 501,3	1 770,8	42,4
2016.06	11 480,5	571,2	6 571,0	990,1	1 532,3	1 775,3	40,6
struktura podmiotowa (%)							
2014.12	100,0	4,9	61,3	7,5	10,8	15,3	0,3
2015.03	100,0	4,6	61,6	7,6	10,9	15,0	0,3
2015.06	100,0	4,7	60,8	7,8	11,5	15,1	0,2
2015.09	100,0	5,0	59,4	8,1	12,1	15,0	0,3
2015.12	100,0	5,5	57,8	8,4	12,6	15,3	0,4
2016.03	100,0	5,2	57,5	8,5	13,0	15,3	0,4
2016.06	100,0	5,0	57,2	8,6	13,3	15,5	0,4
udział należności zagrożonych (%)							
2014.12	23,4	8,9	31,1	28,5	7,0	6,4	1,6
2015.03	23,5	9,9	31,0	29,0	6,6	6,8	1,6
2015.06	23,0	11,1	30,6	27,2	6,7	6,5	1,1
2015.09	23,2	10,1	30,5	28,2	9,7	6,9	1,0
2015.12	24,4	8,7	33,6	26,8	9,2	7,2	0,7
2016.03	25,2	9,3	34,9	27,2	9,2	7,1	0,6
2016.06	25,4	10,1	34,8	29,8	9,4	7,4	0,6
Banki spółdzielcze							
mln zł							
2014.12	55 801,9	294,1	16 953,1	9 275,0	12 212,9	16 555,3	511,5
2015.03	56 569,4	321,3	17 476,1	9 585,8	12 373,3	16 308,7	504,2
2015.06	58 657,9	308,7	17 991,2	9 751,8	12 893,0	17 194,3	518,9
2015.09	59 580,7	311,6	18 320,7	9 821,8	13 352,8	17 243,3	530,5
2015.12	59 466,5	409,7	18 221,3	9 564,7	13 564,0	17 163,1	543,7
2016.03	60 354,9	434,1	18 512,9	9 773,8	13 780,1	17 316,9	537,0
2016.06	61 467,4	422,6	18 664,9	9 866,1	14 337,5	17 634,6	541,6
struktura podmiotowa (%)							
2014.12	100,0	0,5	30,4	16,6	21,9	29,7	0,9
2015.03	100,0	0,6	30,9	16,9	21,9	28,8	0,9
2015.06	100,0	0,5	30,7	16,6	22,0	29,3	0,9
2015.09	100,0	0,5	30,7	16,5	22,4	28,9	0,9
2015.12	100,0	0,7	30,6	16,1	22,8	28,9	0,9
2016.03	100,0	0,7	30,7	16,2	22,8	28,7	0,9
2016.06	100,0	0,7	30,4	16,1	23,3	28,7	0,9
udział należności zagrożonych (%)							
2014.12	6,4	12,0	10,7	9,2	4,7	1,8	1,4
2015.03	6,5	12,8	10,9	9,1	4,6	1,8	1,6
2015.06	6,4	10,4	10,8	9,3	4,3	1,7	1,5
2015.09	6,3	11,0	10,8	9,3	4,1	1,7	1,7
2015.12	6,8	7,2	12,3	9,7	4,2	1,7	1,6
2016.03	6,6	6,8	11,8	9,6	4,0	1,7	1,6
2016.06	7,0	7,2	12,9	9,9	3,9	1,8	1,6

Banki zrzeszające							
	mln zł						
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.03	2016.06
Ogółem	28 203,0	28 923,0	26 853,2	26 162,3	28 033,1	29 112,6	30 045,6
depozyty bieżące	4 640,9	4 695,2	5 916,5	6 241,1	6 192,5	6 835,2	7 003,3
depozyty terminowe	23 562,0	24 227,8	20 936,7	19 921,3	21 840,7	22 277,4	23 042,2
Sektor finansowy	25 596,2	26 335,2	24 335,6	23 451,5	25 235,8	26 314,4	27 129,3
depozyty bieżące	2 956,6	2 988,1	4 226,2	4 365,4	4 231,1	4 925,4	5 046,3
depozyty terminowe	22 639,6	23 347,1	20 109,4	19 086,2	21 004,7	21 389,0	22 082,9
Sektor niefinansowy	2 300,8	2 302,0	2 259,3	2 382,1	2 577,2	2 566,1	2 708,0
depozyty bieżące	1 474,3	1 525,6	1 532,2	1 632,0	1 823,8	1 857,4	1 897,5
depozyty terminowe	826,5	776,4	727,1	750,2	753,4	708,7	810,5
w tym:							
przedsiębiorstwa	675,2	648,3	620,1	604,8	821,7	841,0	964,2
depozyty bieżące	239,3	234,9	273,3	297,5	484,9	491,5	520,0
depozyty terminowe	435,9	413,3	346,8	307,2	336,8	349,5	444,2
gospodarstwa domowe	1 426,3	1 453,2	1 433,6	1 549,7	1 546,7	1 539,2	1 554,0
depozyty bieżące	1 127,6	1 175,3	1 166,7	1 227,9	1 228,9	1 253,9	1 267,6
depozyty terminowe	298,7	277,8	266,9	321,8	317,7	285,2	286,4
w tym:							
osoby prywatne	1 225,6	1 256,4	1 244,1	1 338,8	1 322,4	1 332,0	1 331,5
depozyty bieżące	979,4	1 034,1	1 031,8	1 074,9	1 066,7	1 095,8	1 099,6
depozyty term.	246,2	222,4	212,3	263,8	255,7	236,2	231,9
Sektor budżetowy	305,9	285,8	258,2	328,7	220,2	232,1	208,3
depozyty bieżące	210,0	181,5	158,1	243,8	137,6	52,4	59,5
depozyty terminowe	95,9	104,3	100,1	84,9	82,6	179,7	148,8

Banki spółdzielcze							
	mln zł						
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2016.03	2016.06
Ogółem	87 101,6	90 166,5	89 822,0	91 555,4	94 088,0	97 009,3	100 008,9
depozyty bieżące	41 079,4	42 587,3	42 538,0	44 027,9	46 742,7	47 934,3	50 135,5
depozyty terminowe	46 022,1	47 579,2	47 284,0	47 527,5	47 345,3	49 075,0	49 873,4
Sektor finansowy	469,1	396,0	511,9	429,1	425,1	421,5	420,9
depozyty bieżące	31,5	42,0	49,8	25,7	40,1	26,1	33,2
depozyty terminowe	437,6	354,0	462,1	403,5	385,0	395,4	387,7
Sektor niefinansowy	79 880,8	82 154,1	81 816,3	83 039,8	86 555,3	88 070,2	90 138,0
depozyty bieżące	35 393,6	36 893,8	36 914,8	37 892,5	40 663,9	41 683,6	43 291,5
depozyty terminowe	44 487,1	45 260,3	44 901,5	45 147,3	45 891,4	46 386,6	46 846,5
w tym:							
przedsiębiorstwa	6 956,3	6 567,0	6 770,4	6 913,6	7 446,2	6 717,0	6 972,1
depozyty bieżące	3 584,0	3 143,6	3 412,2	3 573,0	4 138,5	3 481,1	3 669,2
depozyty terminowe	3 372,3	3 423,3	3 358,2	3 340,6	3 307,7	3 235,9	3 302,9
gospodarstwa domowe	70 581,7	73 114,2	72 424,1	73 396,3	76 546,0	78 601,3	80 319,5
depozyty bieżące	30 391,6	32 208,9	31 826,0	32 528,8	34 922,8	36 456,8	37 735,6
depozyty terminowe	40 190,1	40 905,3	40 598,1	40 867,5	41 623,3	42 144,4	42 583,9
w tym:							
osoby prywatne	57 956,0	60 049,4	60 195,4	60 900,5	62 649,5	64 499,6	66 046,0
depozyty bieżące	18 540,1	19 914,2	20 356,8	20 787,7	21 833,4	23 119,7	24 246,1
depozyty term.	39 416,0	40 135,2	39 838,6	40 112,8	40 816,2	41 380,0	41 800,0
Sektor budżetowy	6 751,7	7 616,5	7 493,7	8 086,5	7 107,6	8 517,6	9 449,9
depozyty bieżące	5 654,3	5 651,6	5 573,4	6 109,7	6 038,6	6 224,6	6 810,8
depozyty terminowe	1 097,4	1 964,9	1 920,4	1 976,8	1 068,9	2 293,0	2 639,1